Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ▲ № 58 (6948). ● 27 март, 1979 йил СЕШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ „ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"ГА ТОПШИРИЛДИ

Ҳамиша ва ҳар ишда улуғ Ленин ғояларини амалга ошириш учун сабот билан курашиш намунасини кўрсатиш коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги муваффақиятлар билан ватанни қувонтириш — Ўзбекистон пойтахт области ишчилари, колхозчилари, зиёлиларининг шиоридир. Уларнинг барча ватанпарварлик ташаббусларига «Тошкент Ҳақиқати» область газетаси журналистлари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Шу кунларда республика меҳнаткашлари бу газетанинг эллик йиллигини нишонламоқдалар.

26 март куни Тошкентда ажойиб юбилейга ва газетага Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда матбуот ходимлари, ишчи-қишлоқ мухбирлари, меҳнат коллективларининг, партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар.

Йиғилишни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов очди.

КПСС Марказий Комитети сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон компартияси марказий комитетининг биринчи секретари. Ш. Р. Рашидовга сўз берилади.

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз ўртоқлар, ҳурматли дўстлар!

Бугун республика журналистларининг катта армияси қутлуғ кунни нишонламоқда. Тошкент область партия комитети ва халқ депутатлари область советининг органи «Тошкент ҳақиқати» газетаси 50 ёшга тўлди.

Ранглар тошқини, баҳор гулларининг ҳиди билан сипқорилган шу гўзал март кунларига республикамиз меҳнаткашларининг газета ва журналлар, телевидение ва радио, босмахоналар ва нашриётлар ходимларига, ўзининг жўшқин большевистик сўзи билан коммунистик бунёдкорлик вазифаларини муваффақиятли амалга оширишда ленинчи партиямизга ёрдам бераётган сизларнинг ҳаммаларингизга бўлган самимий муҳаббати ва чуқур ҳурмат эҳтиром билан тўла-тўкис ҳамоҳанг бўлиб кетди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан «Тошкент ҳақиқати» редакцияси коллективини, унинг кўп сонли активларини — ишчи ва қишлоқ мухбирларини, республика оммавий ахборот воситаларининг барча ходимларини ушбу шонли юбилей билан қизғин ва самимий табриклашга ҳамда сизларнинг қийин, аммо фахрли ишларингизда янгидан-янги ижодий зафарлар тилашга ижозат бергайсизлар.

Уртоқлар! Бугун партиямиз, бутун совет халқи фаолиятининг асосий мазмунини, КПСС XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли амалга оширишга қаратилган актив собитқадам иш белгилаб беради. Мамлакатимиз ҳаракатнинг равшан, сафарбар этувчи программаси билан қуролланган ҳолда 1979 йилни дадил бошлаб юборди. Бу программада халқ хўжалигини ривожлантиришнинг тажрибаси ҳар томонлама таҳлил этилиб, мамлакат экономикасини янада ривожлантиришнинг, халқ фаровонлигини оширишнинг навбатдаги вазифалари белгилаб берилди. КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Бауман сайлов округи сайловчилари олдида сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосалар шундай жанговар программа бўлиб қолди.

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети, унинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошлиқ Сиёсий бюросининг доно раҳбарлигида хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари билан ҳақли равишда фахрланадилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари коммунизмнинг моддий техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўнинчи беш йиллик бошидан буён пландан ташқари 1 миллиард 100 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қурувчилар янги муваффақиятларга эришдилар. Улар 60 дан зиёд йирик саноат корхоналарини, 16 миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жойни фойдаланишга топширдилар.

Пахтакорларимизнинг жасорати халқимиз хотирасида умрбод сақланиб қолади. Улар 1978 йилнинг оғир келган кузида беш ярим миллион тоннадан кўпроқ пахта териб олиб давлатга сотдилар. Бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш топшириқлари ҳам муваффақиятли бажарилди. Фан ва маданият жадал суръатлар билан ривожланмоқда, халқ фаровонлиги ошмоқда.

Ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлиларининг меҳнатини ватан муносиб тақдирлади. Ўзбекистон бутуниттифоқ социалистик мусобақасида олтинчи марта ғолиб деб топилиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Тошкент областининг меҳнаткашлари бу ғалабага катта ҳисса қўшдилар. Улар ҳам кўчма Қизил байроққа сазовор бўлдилар.

Муваффақиятларимиз бутун совет кишиларини қувонтирмоқда. Чунки, бу муваффақиятларимиз мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини оширади, партиямиз ленинча йўлининг ҳаётийлигини ва тўғрилигини бутун куч билан намойиш қилиб кўрсатади. Бутун совет халқи каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партиянинг ленинча ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқулламоқдалар. Бу СССР Олий Советига бўлиб ўтган сайловларда ҳам алоҳида куч билан намоён бўлди. Сайлов социалистик демократия тантанасининг ёркин намойишига, совет кишиларининг марксизм-ленинизм ўлмас ғояларига, жонажон партияга, буюк коммунистик қурилиш ишига чексиз садоқати намойишига айланди.

Азиз ўртоқлар! Дўстлар!

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг тарихи Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва мустаҳкамланиши тарихи билан чамбарчас боғланган. Газета социалистик ва коммунистик қурилишнинг ҳамма босқичларида хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал этишда, меҳнаткашларни давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун сафарбар этишда область партия ташкилотининг содиқ ва ишончли ёрдамчиси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

Газета ўзининг бутун тарихи мобайнида Ленин ғояларининг порлоқ нурини ҳамиша оммага етказиб турди, саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятни ривожлантириш учун курашда чинакам агитатор, пропагандист ва омманинг ташкилотчиси бўлди.

Жуда кўп машҳур ёзувчи ва журналистлар ўз ижодий йўлини газетада бошлаган. Газета ўзининг ёш биродарларига, район ва шаҳар газеталарининг редакцияларига катта ёрдам кўрсатди ва ёрдам кўрсатиб келмоқда.

«Тошкент ҳақиқати» КПСС XXV съездининг, партия Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини амалга оширишда область партия ташкилотига актив ёрдам бермоқда. Газета область ҳаётининг ҳамма соҳаларини, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат умумдорлигини ўстириш ва иш сифатини яхшилаш проблемаларини кенг ёритмоқда. Социалистик мусобақа, илғор тажрибани пропаганда қилиш, партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва идеология фаолияти, меҳнаткашларни юксак ғоявийлик ва коммунистик онглилик руҳида, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, халқларнинг ленинча дўстлигига садоқат руҳида тарбиялаш масалалари газета саҳифаларидан катта ўрин олмоқда.

Республиканинг оммавий ахборот ва пропаганда ходимлари каби газета журналистлари ҳам ҳозирги талаблар даражасида туришга — совет кишиларининг илҳомбахш меҳнатини ёркин, ҳаяжонли, юксак профессионал маҳорат билан ёритишга, ўлмас Ленин ғояларини пропаганда қилишга, коммунизм қурилишида партиянинг содиқ жангчилари бўлишга интилмоқдалар.

Партия журналистларнинг олижаноб ва фахрли меҳнатини таъкидлаб газеталаримиз, телевидение ва радио, информация агентликларимиз ҳамиша иш форма ва методларини такомиллаштиришлари, янги кишини тарбиялаш учун улардан тўлиқ фойдаланишлари, халқ хўжалик вазифаларини бажаришга актив таъсир ўтказишлари учун муттасил ғамхўрлик қилмоқда.

Буни ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида яна бир бор таъкидлаб ўтди. Партиямиз кучли, малакали пропагандистик аппаратга эга ,деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев. Афсуски, бу аппаратдан ҳамиша ҳам самарали фойдаланилаётгани йўқ. Бу гап республикамизнинг оммавий ахборот воситалари ишига ҳам батамом ва тўла тўкис тааллуқлидир. Дарҳақиқат бизда хўжалик ва социал ҳаётнинг пишиб етилган проблемаларини кўтариб чиқадиган принципиал, йирик чиқишларга эҳтиёжимиз катта. Кўпинча газета материалларида, телевидение ва радио эшиттиришларида ишонтириш, жиддий умумлашмалар етишмайди. Уларда умумий иборалар тўлиб-тошиб ётибди. Журналистлар мана шу мулоҳазалардан тегишли хулосалар чиқариб олишлари ва ўз ишларини яхшилашлари зарур.

Партия Марказий Комитетининг июль ва ноябрь Пленумлари қарорлари матбуот, телевидение ва радио эшиттириш ходимларига уларнинг ишларида ишончли йўлланмалар беради. Матбуотнинг фахрли бурчи — қўйилган вазифаларни амалга оширишда партия ташкилотларига ёрдам беришдан иборат. Айниқса хўжалик практикасини такомиллаштиришга, социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилашга ёрдам берадиган, ижобий тажрибани чуқур таҳлил этиш ва ёйиш, ишга зарар келтирадиган, план ва мажбуриятларни бажаришга ҳалал берадиган ҳамма нарсаларга қатъий қарши чиқиш муҳимдир.

Эндиликда, ишлаб чиқариш миқёслари ғоят ўсиб, унинг характери мураккаблашган бир пайтда журналистларга Ленин берган наказ айниқса катта маъно касб этади: бевосита амалий йўлга қўйилган меҳнат масалаларига катта эътибор бериш, чиндан ҳам яхши иш намуналарини илгари суришга ғамхўрлик қилиб қолоқликка, бўшашувчиликка, бирор бир район, бўлим, муассасанинг ношудлигига қарши аёвсиз кураш олиб бориш масалаларига катта эътибор бериш лозим.

Иқтисодий ва социал ривожланиш давлат планларининг муваффақиятли бажарилишида социалистик мусобақа жуда катта аҳамиятга эга. Аммо, мусобақадан мусобақанинг фарқи бор. Бизга мусобақа хусусида шовқин сурон кўтаришнинг ва дабдабабозликнинг кераги йўқ. Бизга ўз ишини яхшилашдан ҳар бир меҳнаткашнинг, ҳар бир меҳнат коллективининг жонли манфаатдор бўлишлиги керак. Бизга сохта «ташаббус»ларнинг кераги йўқ. Бизга омма ташаббусининг ич-ичидан келиб чиқадиган, миллион-миллион кишилар қалбига ўт ёқиб, уларни илҳомлантирадиган амалий ташаббуслар керак. Ана шулардан бири қолоқларсиз ишлаш ташаббусидир. Худди шундай ташаббусларни ёйиш даркор.

Бизнинг республика ва область газеталаримизда меҳнат коллективларининг социалистик мажбуриятлари эълон қилинди. Бу мажбуриятларнинг бажарилишини мунтазам, кун сайин назорат қилиб туриш, асосий диққат эътиборни юксалишнинг сифат омилларига қаратиш, ишчиларнинг юксак унум билан меҳнат қилишлари учун энг қулай шарт-шароитларни яратиб беришга қаратиш журналистларнинг шон-шараф ишидир.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида республика саноат маҳсулотларининг ҳажмини 8 процент ошириб, пландан ташқари 350 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинишини белгиланмоқда. Маҳсулот ўсишининг 75 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришишга қарор қилинган.

Ҳозир вазифа шундан иборатки, партия, совет, касаба союз, комсомол органларининг саноатни жадал ривожлантириш соҳасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларини чуқур очиб бериш лозим. Газеталарнинг саҳифаларида, телевидение ва радио эшиттиришларда резервларни қидириб топиб, ишга солиш, ишлаб чиқариш майдонларидан ва ускуналардан, хом ашё ва материаллардан энг яхши фойдаланиш, маҳсулот сифатини яхшилаш масалаларига яна ва яна қайтиш лозим.

Саноат корхоналарида халқ истеъмоли молларини кўпайтириш имкониятларидан қандай фойдаланилаётганлиги ҳақида ҳам кўп ёзиш керак. Матбуотимиз саноатни реконструкциялаш ва техника жиҳатидан қайта жиҳозлантириш, кичик шаҳарларда, район марказлари ва ишчи посёлкаларида, корхоналар, уларнинг филиаллари ва цехлар қуриш сингари муҳим масалаларни ҳам кўп ва малакали ёритиши керак.

Қурувчилар олдида катта вазифалар турибди. Улар бу йил йирик ишлаб чиқариш объектларини, уй-жойларни фойдаланишга топширишлари лозим. Шу жумладан Тошкент областида кўп юмушлар бажарилиши керак. Чирчиқда капролактам ишлаб чиқариш иншооти, трактор заводи объектлари, янги Ангрен ГРЭСи, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, объектлари жадал суръатлар билан қурилиши лозим. Барча манбаълар ҳисобига капитал маблағларнинг умумий ҳажми қарийб 5 миллиард сўмни ташкил этади. Кўриниб турибдики, бу ўринда ҳам журналистлар учун, шу жумладан бугунги юбиляримиз бўлган «Тошкент ҳақиқати» ходимлари учун ҳам битмас-туганмас илҳом булоғи жўш уриб турибди.

Новатор қурувчилар ташаббуси билан вужудга келган ҳамма янгиликлар матбуот орқали оммавий қўллаб-қувватланишга сазовор бўлиши зарур.

Республика қишлоқ хўжалиги ходимлари олдида катта вазифалар турибди. Бу вазифаларни КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми белгилаб берди. Матбуотимиз қишлоқ хўжалик тематикасини ёритишда, колхозлар ва совхозлар экономикасини ривожлантиришнинг асосий ва бош йўналишларини белгилашга ёндашишда мавсумийликка ва юзаки ёндашувга йўл қўймасликлари лозим.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари янги марраларни эгаллайдилар. Маҳсулот ҳажми 4,8 процент ортади. Пахтакорлар 5 миллион 700 минг тонна оқ олтин, шу жумладан 320 минг тонна қимматли ингичка толали пахтани ватанга етказиб беришга астойдил аҳду-қарор қилганлар. Газетачилар севиб айтадиган иборани ишлатадиган бўлсак, бу марралар энди шунчаки оқ олтин тоғлари бўлиб қолмай, бутун-бутун олтин чўққилардир. Машиналарда 4 миллион тонна пахта териб олиниши керак.

Мен керак деяётганимнинг боиси шундаки, ҳеч бир нарса ўз-ўзидан бўлиб қолмайди. Фидокорона меҳнат, коммунистик, собитқадам, зарбдор меҳнат, барча қийинчиликларни бартараф этувчи меҳнат қилиш керак. Сиз, журналистлар ҳам пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини кўпайтириш проблемалари устида жиддий тер тўкишингизга тўғри келади.

Чорвачиликни ҳар томонлама ривожлантириш, гўшт етиштиришни сезиларли равишда кўпайтириш ҳозир сира кечиктириб бўлмайдиган вазифа бўлиб турибди. Агар республика ҳақида гапирадиган бўлсак, шуни таъкидлаш кераки, кейинги йилларда бу ҳаётий муҳим тармоқда катта сифат ўзгаришларига эришилди. Асосий чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планлари ошириб бажарилмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг уч йили мобайнидагина тўққизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан республикада гўшт етиштириш 30 процент, сут — 45 процент, тухум етиштириш 75 процент кўпайди.

Лекин барибир бу суръатлар ҳам бизни қониқтирмаяпти. Нега? Чунки, айниқса гўшт етиштиришда эришилган даража ҳали аҳолининг бу маҳсулотга бўлган тез ўсиб бораётган талабини тўла-тўкис қондирмаётир. Бизда ҳар йили аҳоли 550—600 минг кишига ўсмоқда. Фондда белгиланган гўшт етишмаяпти, уни етказиб бериш ҳам ҳамиша тўла ҳажмда ва белгиланган муддатда бўлаяпти деб бўлмайди. Булар ҳақли равишда норозилик туғдирмоқда.

Юз берган аҳволдан қандай қилиб қутулиш мумкин? Аввало, барча резервлардан фойдаланиш керак. Республикада шу йилиёқ гўшт етиштиришни 25 процент, сутни 20 процент, тухумни 25—30 процент кўпайтириш вазифаси қўйилмоқда.

Чорвачиликни янада ривожлантириш масаласи яқинда бўлиб ўтган область партия комитетларининг пленумларида жиддий муҳокама этилди. Бу вазифалар Тошкент область партия комитетининг пленумида ҳам батафсил муҳокама этилди. Пленум барча категориялардаги хўжаликлар бўйича гўшт етиштиришни камида 73 минг тоннага, сутни 330 минг тоннага, тухумни 465 миллион донага етказишга қарор қилди.

Хуллас, жуда кўп ва қаттиқ ишлашга тўғри келади. Бу проблемани ҳал этишга Тошкент область газеталаригина эмас, балки республикамизнинг бутун матбуоти, телевидение ва радиоси ўз ҳиссасини қўшиши керак. Яшириниб ётган резервларимизни моҳирона топиш, янги ва илғор иш усулларини чуқур тарғиб этиш, социалистик мусобақанинг боришини ишчанлик билан ёритиш, хотиржамликка, хўжасизликка, ишга масъулиятсизлик билан бўлишга қарши кескин курашиш лозим.

Чорвачиликда юксак самара билан ишлаш намуналарини, қорамолларнинг туёғини ошириш ва маҳсулдорлигини кўпайтириш, янги чорвачилик комплекслари ва фермаларини тузиш, озуқа базасини кенгайтириш намуналарини ёркин кўрсатиб бериш муҳим ишдир. Завод ва фабрикаларда, савдо корхоналарида, ёрдамчи хўжаликлар тузиш тажрибасини шунингдек, колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларнинг шахсий хўжаликларида мол боқишни актив қўллаб-қувватлаш керак.

КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь Пленумлари қарорларидан келиб чиқадиган проблемаларни самарали ишлаб чиқиш учун ўйлаб ва планли иш юритиш, аниқ истиқболни кўзлаб ҳаракат қилиш, бу ишда ишлаб чиқариш новаторларини, мутахассисларни, олимлар, партия ва совет ходимларини ёрдамга жалб этиш зарур.

Энг яхши меҳнат намуналарини пропаганда қилишда юксак натижаларга қандай қилиб, қай тариқа, нималар ҳисобига эришилганини ишонарли тарзда кўрсатиб бериш, нима сабабдан бир хил одамлар илгари кетган-у, бошқалар худди шундай шароитда бир жойда депсиниб турибдилар, ана шуларни ишонарли тарзда кўрсатиб бермоқ даркор. Бунинг учун эса журналистлар ўзларининг профессионал маҳоратларини тинмай такомиллаштиришлари, мазмунан чуқур, тематика ва жанр жиҳатидан ранг-баранг, тили ёркин, форма жиҳатидан қизиқарли мақола ва метариаллар тайёрлашлари лозим.

Марксизм-ленинизм ғояларини, совет турмуш тарзини пропаганда қилишда, меҳнаткашларнинг кенг оммасини адабиёт ва санъат ютуқларидан, барча маънавий бойликлардан баҳраманд қилишда матбуот, телевидение ва радионинг ролини муттасил ошириб бориш даркор.

Ишимизнинг яна бир муҳим йўналиши ҳақида алоҳида гапириб ўтишни истардим. Бу — — айниқса қишлоқ аҳолисининг турмуш маданиятини ошириш масаласидир. Бунга жуда кўп масалалар киради. Бу масалалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, турмуш маданияти бўйича республика кенгашининг диққат-эътиборида турибди.

Матбуот хроник тарздаги онда-сонда материаллар бериш билан чекланиб қолмай, турмушни қайта қуришнинг туб масалалари, янги социалистик муносабатларни қарор топтириш ва ривожлантириш, совет кишилари ҳаётидаги муҳим ўзгаришларни ифода этувчи анъаналарни қарор топтиришнинг туб масалаларини чуқур билган ҳолда кескин чиқишлар қилиши тўғри бўлур эди.

Матбуот, телевидение ва радио ўқувчиларда умумий ишимизга даҳлдорлик туйғусини тарбиялаши лозим. Бизларнинг ҳаммамиз ягона буюк мақсад йўлида яшаб меҳнат қилмоқдамиз. Ҳар ким ўзининг меҳнати билан бутун жамият учун, жамият фаровонлиги учун бойликлар яратаётганини, жамият эса ўз навбатида ҳар бир киши учун ишлаётганини чуқур ҳис этиши юксак аҳлоқий онглиликдан далолат беради.

Ўтмиш сарқитларига қарши кураш олиб бориш, мешчанликка, ҳаётга истеъмолчи тарзида муносабатда бўлишга қарши дадил чиқиш керак. Гарчи бу ҳақиқат оддий бўлса ҳам шуни билиб олиш кераки, бизнинг энг биринчи душманимиз, совуққонликдир, совуққонлик инсонни асосий нарсадан чалғитиши, уни пассив ва бефарқ қилиб қўйиши мумкин. К. Маркснинг «бурчсиз ҳуқуқ йўқ, ҳуқуқсиз бурч йўқ» деган принципига барча кишиларимиз ҳамиша амал қилишлари лозим.

Ҳамиша ва ҳамма ерда ҳар бир кишининг бир-бирини ўзаро ҳурмат қилиш, бир-бирига ўртоқларча талабчанлик кўрсатиш, халқ хўжалик планларини бажариш учун умумий манфаатдорлик ва масъулият, меҳнат ва ўқиш учун, турмуш ва хулқ-атвор учун умумий жавобгарлик вазиятини яратишга эътибор бериш керак.

Редакция ва унинг коллективи ўз ўқувчиларининг ишончли ғоявий-ахлоқий йўлбошчиси бўлиб хизмат қилиши учун муттасил ўз ишларини такомиллаштириб бориши, билимини ошириши, катта ва кичик ҳар бир ишда ҳозирги талаблар даражасида туриши керак.

Уртоқ Л .И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» сингари ажойиб асарлари чинакам партиявий публицистиканинг, коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишда КПССнинг раҳбарлик ролини чуқур ва эҳтиросли очиб беришнинг чинакам намунаси бўлиб, журналистларимиз улардан ҳаёт дарслиги сифатида фойдаланишлари зарур. Газета ва журналларнинг, телевидение ва радио эшиттиришнинг редакциялари, ўртоқ Л. И. Брежнев эсдалик китобларининг беқиёс сиёсий аҳамиятини пропаганда қилишлари, кишиларда коммунизм қурувчисининг юксак ахлоқий фазилатларини тарбиялашлари лозим.

Совет матбуоти, радио ва телевидениеси ҳамиша партиянинг қудратли идеология қуроли, миллионларнинг ижтимоий фикрининг минбари бўлиб қолди ва шундай бўлиб қолади. Матбуотимиз ленинча ўзгармас принципларига таяниб, бундан буён ҳам совет кишиларини СССР халқларининг қудратли дўстлиги руҳида, коммунистик идеалларга чексиз садоқат руҳида тарбиялашда, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга сафарбар этишда республика партия ташкилотига бундан буён ҳам ҳар томонлама ёрдам беришига қатъий ишонамиз.

Совет журналисти — сиёсий ва давлат арбобидир. У инсон учун курашнинг, ёркин идеаллар учун коммунизм учун курашнинг олдинги позицияларида турувчи кишидир. Жамоатчилик фикрини шакллантириш, замонамизнинг кўпгина муҳим проблемаларини ҳал этиш тақдири унга ишониб топшириб қўйилган. Биз оммавий ахборот ва пропаганда воситалари энг ишончли, энг садоқатли, сиёсий бардам ва ишимизга садоқатли кишиларни қўлида бўлиши учун ҳамиша ғамхўрлик қилишимиз керак. Журналист қайси участкада меҳнат қилмасин у ғоят пухта, аниқ ва оператив ишлаши лозим.

Ўзбекистон журналистлари ўз зиммаларига қўйилган фахрли ва масъулиятли миссияни — замонамиз тарихини ёркин публицистик сўз билан ёзиш, партиямизнинг улкан режаларини моҳирона ҳикоя қилиб бериш, совет кишиларининг зафарлари, улуғворлиги ва гўзаллигини кўрсатиб беришлари учун ҳамма зарур нарсалар бор. Мана шу имкониятлардан тўлиқ фойдаланиш зарур.

(Давоми 2-бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «Москва темир йўли корхоналари коллективларининг поездлар вазни ва узунлигини ошириш ҳисобига юк ташишни тезлаштириш борасидаги иш тажрибаси тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

Москва темирйўлчилари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, юк ташишни тезлаштириш юзасидан социалистик мусобақани кенг авж олдирдилар, поездлар вазни ва узунлигини ошириш ҳисобига энг серқатнов участкаларнинг юк ўтказиш қобилиятини кўпайтиришга куч-қувватларини қаратдилар. Йўлда шундай составлар қатновини таъминлаш учун ҳаракатдаги составга техник қарови пунктларини кучайтириш, йўлларни яхшилаш, энергия билан таъмин этувчи қурилмаларни такомиллаштириш юзасидан зарур ташкилий-техникавий тадбирлар ўтказилди. Оғир вазнли поездларни бошқариш билан алоқадор кадрларни тайёрлашга катта эътибор берилди. Ҳаракатдаги составдан яхшироқ фойдаланишга ёрдам берувчи моддий рағбатлантириш системасига қўшимчалар киритилди.

Натижада Москва темир йўлининг юк кўп ташиладиган бир қанча йўналишларида кўпгина поездларнинг вазни қарийб икки баравар оширилди ва унинг ҳисобига қўшимча локомотивларни жалб этмаган ҳолда юк ташиш кўпайтирилди.

Москва темир йўли корхоналари коллективларининг иш тажрибаси катта резервлар мавжудлигидан далолат беради, шу резервлардан фойдаланиш натижасида темир йўллар халқ хўжалигининг юк ташишга бўлган эҳтиёжларини янада тўлароқ қондира олади.

КПСС Марказий Комитети Москва темир йўли корхоналари коллективларининг поездлар вазни ва узунлигини ошириш ҳисобига юк ташишни тезлаштириш борасидаги иш тажрибасини маъқуллади ва Темир йўллар министрлигига, темир йўлларнинг бошлиқларига Москва темир йўли корхоналари коллективларининг тажрибасини кенг ёйиш учун зарур чоралар кўриш вазифасини топширди. Министрликка 1979 йилнинг апрель-май ойларида темир йўл транспорти ходимларининг Москва темирйўлчилари тажрибасини ўрганишга бағишланган семинарини ўтказиш вазифаси ҳам топширилди.

Ўлка (область) ижроия комитетлари ҳузуридаги транспорт ҳар хил турлари ишини координациялаш комиссияларига темир йўлларнинг ҳаракатдаги составидан фойдаланишни яхшилаш, Москва темирйўлчилари тажрибасини транспортнинг бошқа турларига жорий этиш масалаларига эътиборни кучайтириш таклиф этилди.

Темир йўл транспорти ишчилари касаба союз Марказий Комитетига тармоқ корхоналари коллективларининг оғир вазнли поездларни тузиш, уларни кўрикдан ўтказиш ва бошқаришнинг сифатли бўлиши учун, юкларни истеъмолчиларга етказишни тезлаштириш учун социалистик мусобақасини авж олдириш вазифаси топширилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, ВЦСПСга ва ВЛКСМ Марказий Комитетига темир йўл транспорти корхоналари партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг куч-ғайратини ўсиб бораётган юк ташиш ҳажмини таъминлаш учун резервларни бундан буён ҳам қидиришга қаратиш тавсия этилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИНИНГ ХОДИМЛАРИГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА.

Республика матбуоти ва полиграфиясини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва «Тошкент ҳақиқати» область газетасининг биринчи сони чиққан кунга 50 йил тўлиши муносабати билан қуйидагиларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берилсин:

Байкова Фарида — газета редакциясининг корректори.

Мансуров Исматилла — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти редакция випускаюшийси.

Мирҳамидов Мирсобир — газета редакцияси саноат, транспорт ва капитал қурилиши бўлимининг мудири.

Петрико Раиса Ивановна — нашриёт газета-ҳарф териш цехининг ҳарф терувчиси.

Рихсиев Носир — газета редакцияси қишлоқ хўжалиги бўлими мудири.

Умаров Раҳимберди — газета редакторининг ўринбосари.

Ҳикматиллаев Насрулла Нуруллаевич — газета редакциясининг масъул секретари.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1979 йил, 27 февраль.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАСИ ХОДИМЛАРИ, ШТАТСИЗ МУХБИРЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИНИНГ ХОДИМЛАРИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика матбуоти ва полиграфиясидаги самарали иши ва «Тошкент ҳақиқати» область газетаси биринчи сони чиққан куннинг 50 йиллиги муносабати билан қуйидагилар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотлансин:

Ғозиев Муборак Мадғоипович — газетанинг ўз мухбири.

Каримова Солиҳа Қодировна — газета редакциясининг старший корректори.

Кузанбоев Шаборат — пенсионер, газетанинг штатсиз мухбири.

Мамажонова Эътиборхон — газета редакциясининг корректори.

Мирзааҳмедов Абдувоҳид — газета редакцияси хатлар бўлимининг мудири.

Мусаев Соат Ғиёсович — газета редакторининг ўринбосари.

Муҳаммаджонов Зарифжон — газета редакциясининг катта мухбири.

Носиров Жасур Фозилович — газета редакцияси партия турмуши бўлимининг мудири.

Собиров Ғофиржон — нашриёт газета ишлаб чиқаришининг инженер-технологи.

Ҳасанов Саидвали — газета редакцияси совет қурилиши бўлимининг мудири.

Шарафиева Альфинур Гайфутдиновна — газета редакцияси таржимони.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1979 йил, 27 февраль.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1979 йил 27 март № 72 Москва шаҳри.

БЕЛГИЛАНГАН ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ 1979 ЙИЛ МАЙ — ИЮНЬ ОЙЛАРИДА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФИДАН БЎШАТИШ ҲАҚИДА ВА ГРАЖДАНЛАРНИ НАВБАТДАГИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССРнинг «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги қонунига биноан **буюраман:**

1. Ҳақиқий хизмат муддатлари 1979 йил 1 июлгача тугайдиган ҳарбий хизматчилар 1979 йил май — июнь ойларида Совет Армияси, ҳарбий денгиз флоти, чегара қўшинлари ва ички қўшинлар сафидан запасга бўшатилсин.

2. Ушбу буйруқнинг биринчи моддасига биноан, ҳарбий хизматчилар запасга бўшатилиши муносабати билан чақириқ кунигача 18 ёшга тўлган, чақириқ муддатини кечиктириш ҳуқуқига эга бўлмаган гражданлар, шунингдек чақириқ муддатини узайтириш фурсати ўтиб кетган чақириладиган катта ёшдаги гражданлар Совет Армияси, ҳарбий-денгиз флоти, чегара қўшинлари ва ички қўшинлар сафида ҳақиқий ҳарбий хизматни ўташга чақирилсин.

3. Буйруқ барча роталарда, батареяларда, эскадрильяларда ва кемаларда эълон қилинсин.

СССР Мудофаа Министри Совет Иттифоқи Маршали Д. УСТИНОВ.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ТОПШИРИЛДИ

(Боши 1-бетда).

Азиз дўстлар, ўртоқлар!

Ўзларингизга маълумки, бугунги юбиляримиз — «Тошкент ҳақиқати» газетасининг хизматлари ҳамманинг эътирофига сазовор бўлди ва юксак ҳукумат мукофоти — Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиумининг ёқимли топшириғини бажариш — газетага Ватаннинг юксак мукофотини топширишдан ғоят мамнуният ҳиссига тўлиб тошганман.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттиришга ижозат бергайсиз.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАСИ —«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»НИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш соҳасидаги самарали иши учун область газетаси — «Тошкент ҳақиқати» Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари

М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1978 йил, 6 декабрь.

Азиз ўртоқлар!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг қарорига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармони билан республика матбуоти, полиграфиясини ривожлантиришдаги хизматлари ҳамда газета биринчи сони босилиб чиққан куннинг 50 йиллиги юбилейи кунида «Тошкент ҳақиқати» газетаси ходимлари ва штатсиз мухбирлари, полиграфиячилардан бир группаси «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвонига сазовор бўлди ҳамда Республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан яна бир марта «Тошкент ҳақиқати» редакцияси коллективини юксак мукофот билан самимий табриклашга, сизларга, сизлар орқали эса республиканинг барча журналистларига, ишчи ва қишлоқ мухбирларига сиҳат-саломатлик ва шахсий бахтингизда катта муваффақиятлар, КПСС XXV съездининг тарихий режаларини амалга ошириш, оммани ўнинчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этишдаги олижаноб ишингизда янги ижодий муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

* * *

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори А. И. Исмоилов журналистлар коллективининг ишига берилган юксак баҳо учун партия ва ҳукуматга астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. С. Содиқов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг линотиписти М. Д. Чебакова, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси Ю. Тўлаганов, «Ташкентская правда» газетасининг редактори Б. М. Шатуновский газетанинг иши тўғрисида, журналистлар олдида турган катта ва фахрли вазифалар ҳақида гапирдилар. Юбиляр номига газеталарнинг редакцияларидан, партия, совет органларидан, меҳнат коллективларидан жуда кўп табрикномалар олинди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ИЖОДИЙ АКТИВЛИКНИНГ БИТМАС-ТУГАНМАС МАНБАИ

«Ҳаётни революцион тарзда қайта қуриш, меҳнатнинг социал характеридаги ўзгаришлар натижасида социалистик мусобақа — меҳнатдаги рақобат ва ўртоқларча ўзаро ёрдам муносабатлари каби янги ижтимоий ҳодиса вужудга келди, омманинг тарихий ижодкорлиги туфайли яратилган ана шу муносабатларни Коммунистик партия илмий асосда уюштирди.

Социалистик мусобақа билан беш йилликлар чамбарчас боғланган».

КПСС Марказий Комитетининг «СССР халқ хўжалигини ривожлантириш биринчи беш йиллик планининг 50 йиллиги тўғрисидаги» қароридан.

Илгари хабар берилганидек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пропаганда ва агитация бўлими ҳамда Тошкент область партия комитети Тошкентда «Социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати — — омманинг ижодий активлигини ривожлантириш ва янги кишини тарбиялашнинг қудратли воситасидир» деган темада илмий-амалий конференция ўтказдилар. Конференцияда иштирок этган партия, хўжалик, касаба союз ва комсомол ходимлари, идоралар ҳамда министрликларнинг раҳбарлари, олимлар, идеология ходимлари социалистик мусобақанинг кўпгина масалалари ҳақида докладлар ва нутқлар тингладилар.

Мамлакатимизда беш йилликнинг тўртинчи йили шаҳдам қадам ташлаб бормоқда. Қўлга киритилган ютуқлар ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлиларининг қаҳрамонона куч-ғайрати натижасидир. Ана шу ютуқларда барча совет кишиларининг ақл-идроки ва меҳнати, жасорати ва фидокорлиги, билими ва тажрибаси мужассамлашган.

Республикамизнинг ҳам индустриал қиёфаси сезиларли даражада ўзгарди. Ўзбекистон ери янада гўзал қиёфа касб этди. Сирдарё ГРЭСининг чироқлари ёрқин шуъла тарқата бошлади. Бухоро тўқимачилик комбинати беш йиллик учун ишламоқда. Чирчиқ, Олмалиқ, Самарқанд, Навоийдаги химия гигантларининг янги қувватлари ишга тушди. Қарши чўлида, Устюрт ясситоғлигида янги нефть ва газ конлари очилди. Ўзбекистон харитасига киритилган янги корхоналар ва иншоотларининг сон-саноғи йўқ.

Қўриқда дарёлар ва каналлар ишга туширилди, янги районлар пайдо бўлди. Пахтакорлар 6 миллион тонналик марра томон комил ишонч билан яқинлашмоқдалар.

Қўш орденли Тошкент области меҳнаткашлари ҳам республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар беш йилликнинг саноат маҳсулотини реализация қилиш бўйича уч йиллик планини муддатидан илгари — 1978 йилнинг 1 декабрида бажардилар. Пландагидан ташқари 450 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу тўққизинчи беш йилликнинг шу даврида эришилган даражадан деярли икки баравар кўпдир. Меҳнат унумдорлиги анча ортди. Давлат сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулот миқдори жами маҳсулотнинг 12,5 процентини ташкил этди ёки 1975 йилдагига нисбатан икки баравар кўпайди.

Область бинокорлари йирик саноат иншоотлари — Бекободда электр билан пўлат эритиш комплекси, Олмалиқ химия заводининг учинчи навбати ва бошқа объектларни муддатидан илгари фойдаланишга топширдилар.

Совхозлар ва колхозлар меҳнаткашлари ҳам фидокорона ишладилар. Давлатга барча турдаги деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини сотиш бўйича уч йиллик план топшириқлари муддатидан илгари ортиғи билан бажарилди. Бундай маҳсулотларнинг йиллик ўртача ҳажми 15 процент ошди ва 612 миллион сўмликка етди. Пахтакорларимиз ҳақиқатан ҳам катта меҳнат ғалабаларига эришдилар. Уч йил давомида Ватанимиз тошкентлик пахтакорлардан пландагидан ташқари 80 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» олди. Биргина ўтган йили давлатга 430 минг тоннадан кўпроқ шундай қимматли хомашё етказиб берилди.

Етиштирилаётган жами дон миқдори 1975 йилдагига нисбатан икки баравар кўпайди. 1978 йилда биринчи марта давлатга 500 минг тоннадан кўпроқ сабзавот сотилди.

Соғлиқни сақлаш ва маданиятни, фан ва халқ маорифини ривожлантиришда ҳам қатор ютуқларга эришилди. Шаҳарлар ва қишлоқлар меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги ва маънавий маданияти даражаси сезиларли ортди.

— Бу ютуқлар ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг ижодий изланиши, фидокорона меҳнати, партия, совет, жамоат ташкилотлари, давлат ва хўжалик раҳбарлигининг барча звенолари оқилона олиб борган ташкилотчилик иш натижасидир, — деб таъкидлади ўз докладида Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев.

Тошкент области ва Тошкент шаҳри ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги, 1978 йил иқтисодий ривожланиш планини муваффақиятли бажарганлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирландилар. Она-Ватан мукофоти бизларни меҳнатда янги-янги ғалабаларга руҳлантирмоқда.

Ўртоқ А. М. Хўжаев «Социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати — омманинг ижодий активлигини ривожлантириш, янги кишини тарбиялашнинг қудратли воситасидир» темасида қилган докладида бу ишда тўпланган тажрибани муфассал таҳлил қилди, мавжуд камчиликларни қайд қилиб, уларни бартараф этиш йўлларини кўрсатди. Сўнгги йилларда областимиздан Бутунитифоқ социалистик мусобақасида қатнашаётган меҳнаткашлар сони анча кўпайди. Ҳозирги вақтда уларнинг сафида 962 минг киши бор.

Область меҳнат коллективларида ишлаб чиқаришнинг мавжуд резервларидан самаралироқ фойдаланиш, ҳар бир ходимнинг коллектив учун муштарак бўлган вазифаларни ҳал қилишдаги ўрни ва ролини аниқ белгилаш имконини берадиган турли-туман индивидуал ва коллектив мусобақа формалари таркиб топди. Мусобақанинг ҳақиқатан ҳам оммавий, умумхалқ ҳаракати бўлиши учун кўп иш қилинди.

Социалистик мусобақанинг меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялаш воситаси сифатидаги роли ҳам ошиб бормоқда. Бу мусобақа меҳнат коллективлари, шаҳарлар ва районлар доирасидан чиқиб область ва республика чегарасидан ҳам ошиб ўтмоқда. Тошкент шаҳри ва қардош Қозоғистон пойтахти Олмаота меҳнаткашлари ўртасидаги меҳнат беллашуви бир неча йилдан бери давом этмоқда, Тошкент ва Россия Федерациясининг Иваново областлари урушдан олдинги беш йилликлардан бери мусобақалашмоқдалар.

Областимизнинг кўпгина корхоналари бошқа қардош республикалардаги турдош корхоналар билан ўзаро мусобақалашиш учун ҳар йили шартномалар тузишади. Масалан, Чкалов номидаги самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси Воронеж самолётсозлик заводи билан мусобақалашмоқда. Бундай мусобақадош корхоналар анчагина бор.

Мусобақанинг бу формалари область меҳнаткашларини совет ватанпарварлиги, СССР халқларининг қардошларча дўстлиги руҳида тарбиялаш, совет халқининг ахлоқий-сиёсий бирлигини мустаҳкамлашда катта роль ўйнамоқда. Болгария Халқ Республикасининг Хасково округи меҳнаткашлари билан дўстлигимиз йил сайин мустаҳкамланмоқда.

Социалистик мусобақанинг самарадорлиги ортишида, сафарбар этувчилик тарбиявий роли кучайишида мусобақага партия раҳбарлиги, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг иши ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Область партия комитетлари социалистик мусобақага раҳбарлик қилишда муайян тажриба тўпладилар. Улар мусобақани моддий ва маънавий рағбатлантириш системасининг такомиллашиши, мусобақанинг ошкоралик, натижаларнинг такрорланиши, илғор тажрибани қайтариш мумкинлиги каби ленинча принципларини янада ривожлантириш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар.

Мусобақага партия раҳбарлиги ҳақида гапирганда аввало, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети пленумларининг қарорлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани ривожлантириш ҳақида совет халқига йўллаган мактублари ва мурожаатлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқлари ва сўзларида баён этилган қимматли хулосалар ва кўрсатмалар, унинг «Тикланиш» ва «Қўриқ» ажойиб эсдаликлар китоблари биз учун катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Бу ҳужжатларнинг ҳаммаси биз учун ҳаракат қилишнинг кенгайтирилган программаси ва дастуруламалидир.

Республика Компартияси Марказий Комитетининг доимо қўллаб-қувватлаши ва эътибори, область ҳамда республика меҳнат коллективларида туғилган қимматли ватанпарварлик ташаббусларининг Марказий Комитет бюроси томонидан маъқулланиши биз учун катта аҳамиятга эгадир.

Область партия комитети, партия комитетлари мусобақа натижаларини унинг барча даражаларида системали равишда якунлаб туришни таъминлашга эришмоқдалар. Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқларини илғор шаҳарлар ва районларга бериш, ишлаб чиқариш пешқадамлари номини область Ҳурмат тахтасига, Меҳнат шон-шуҳрати китобига ёзиш анъана бўлиб қолди.

Меҳнат коллективларида маънавий рағбатлантиришнинг ҳурмат тахтасига, меҳнат шон-шарафи китобига ёзиш, коммунистик меҳнат зарбдори, ўз касби бўйича энг яхши ишчи номларини бериш, Фахрий Ёрлиқ билан мукофотлаш, эсдалик байроқлари олдида суратга туширмш, ишлаб чиқариш илғорларининг оила аъзоларига корхона раҳбарлиги томонидан миннатдорчилик билдирилган хат йўллаш, дала шийпонида, колхозлар правлениелари олдида байроқ кўтариш, «Энг яхши ишчи», «Меҳнат ветерани» фахрий унвонини бериш ва бошқа шу каби формалари кенг ривожланган.

— Олдимизда турган иқтисодий вазифаларнинг ҳал қилиниши, — деди доклад охирида А. М. Хўжаев, — халқ хўжалигининг барча звеноларида юксак масъулият, мустаҳкам интизом бўлишини талаб этади. Бу барча даражадаги хўжалик раҳбарлари ишига таллуқлидир. Бу бевосита ишлаб чиқариш иштирокчиларига ҳам таллуқлидир. Станок ёнида, далада ёки лабораторияда меҳнат қилаётган ҳар бир киши унумли, сифатли ишлаш, материалларни тежаш, вақтни бекорга ўтказмаслик учун нималар қилаётганлигини ўз-ўзидан сўраши керак. Ҳар бир коммунист, актив, раҳбарнинг биринчи даражали вазифаси коллектив барча аъзоларини улуғ меҳнат беллашувига жалб қилиш, ҳар бир меҳнаткаш юксак марраларни эгаллаши, ўз ишининг самарадорлиги ва сифатини ошириши, жонажон партиямиз XXV съезди қарорларини шараф билан бажарилишига ҳисса қўшиши учун зарур ёрдам беришдан иборатдир.

Партия социалистик мусобақани ташкил этишда меҳнаткашларнинг энг оммавий жамоат ташкилоти ҳисобланган касаба союзларига катта роль беради.

Касаба союзлари ўзларининг ташкилотчилик вазифаларини амалга ошира бориб, омманинг мусобақасини доим такомиллаштирадилар, унинг таъсирчанлигини оширадилар. Касаба союзлари хўжалик ташкилотлари билан ҳамкорликда қабул қилинаётган мажбуриятларнинг иқтисодий асосланган бўлишига эришадилар, уларнинг бажарилиши устидан назорат олиб борадилар. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, касаба союзлари қаерда мусобақа иштирокчилари учун зарур шароитларни яратиб бериш, меҳнатни илмий уюштиришни жорий қилиш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ҳақида ғамхўрлик қилаётган бўлсалар, ўша ерда меҳнат коллективининг активлиги кучаймоқда. Ўзсовпроф секретари Ҳ. В. Нуъмоновнинг «Социалистик мусобақа ва ишлаб чиқаришни бошқаришда меҳнаткашларнинг иштирок этиши» ҳақидаги доклади шу темага бағишланди.

Ҳозирги пайтда 32 минг бошланғич ташкилотга 5 миллиондан ортиқ касаба союз аъзоси бирлашган, деди у. Социалистик мусобақада фаол иштирок этиш уларнинг кўпчилиги учун ишлаб чиқаришни бошқариш мактаби, хўжалик юритиш мактаби бўлиб қолди. Меҳнаткашларнинг бу ишда иштирок этиш формалари турли-тумандир. Улар ички резервларни қидириб топиш бўйича кўриқларда қатнашадилар ва сезиларли натижаларга эришадилар. Масалан, биргина ўтган йили ана шундай кўриклар иштирокчилари 18 минг тонна прокат, 230 миллион киловатт-соат электр энергияси тежаб қолишга имкон беришди.

Касаба союзлари оммани ташкил этиш, уларни тарбиялаш, ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этишнинг амалий формалари — ишчи йиғилишлари ва доимий ишлаб чиқариш кенгашлари аҳамиятини ҳар томонлама оширишга даъват этилганлар. Касаба союзлари фаолиятида илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш, уни мусобақани ташкил этиш билан боғлаш проблемалари ҳам ўз ўрнини топмоқда. Фақатгина ўтган йили техника тараққиёти бўйича 3100 дан ортиқ йирик тадбирлар саноатга жорий қилинди. Область новаторлари касаба союз ташкилотларининг актив қўллаб-қувватлаши туфайли халқ хўжалигига 25 мингга яқин рационализаторлик таклифини жорий қилдилар. Бу ҳар йили 64 миллион 738 минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий самара беради. 19 та илмий-техника жамияти самарали ишлаб турибди.

Социалистик мусобақа давомида унинг тарбиялаш функцияси яққол намоён бўлмоқда. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда у муҳим восита бўлиб турипти.

Янгийўл шаҳри меҳнаткашларининг қолоқларсиз ишлаш юзасидан бошлаган ташаббуслари барча жойларда кенг қўллаб-қувватланмоқда. Ҳозир шаҳарда бирорта ҳам қолоқ бригада, корхона йўқ. Барча участкаларда смена топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда.

«Сифат ва самарадорлик беш йиллигига — ишчи кафолоти», «Ишчи ташаббусига — инженер мадади» шиорлари остида бошланган мусобақа ҳам тобора ривожланиб бормоқда. Москваликлар тажрибаси асосида коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби шаҳри номини олиш учун кураш ҳам кейинги пайтда кенг қулоч ёймоқда. Бу мусобақани Тошкент ва Чирчиқ шаҳарлари меҳнаткашлари бошлаб беришди.

Х. В. Нуъмонов меҳнаткашларни ишлаб чиқаришни бошқаришга кенг жалб этиш лозимлигини уқтирди. Ҳозирги пайтда областимизда кўплаб жамоатчилик асосида ишловчи конструкторлик бюролари, кадрлар бўлимлари мавжуддир. Касаба союзлари раҳбарлик қилаётган жамоат ташкилотлари ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишда, илмий техника тараққиётини жадаллаштиришда, тежамкорлик режимини кучайтиришда, иш сифати ва самарадорлигини оширишда муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Буни биз «Электрохимпром» ва Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Ташсельмаш» заводи каби йирик корхоналар мисолида кўришимиз мумкин. Ишлаб чиқаришни такомиллаштиришда республика рационализаторлари ҳам катта ҳисса қўшмоқдалар. Беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида рационализаторлар киритган таклифлар 330 миллион сўмлик иқтисодий самара берди.

Докладчи меҳнаткашларни корхона фаолиятида актив иштирок этишдан манфаатдорлигини оширувчи коллектив шартномалар устида алоҳида тўхталиб ўтди. Шуниси характерлики, коллектив шартномаларда ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг социал аспектларига эътибор кучаймоқда. Лекин шу билан бирга касаба союзлари белгиланган планларнинг бажарилишини таъминлашда айрим ҳолларда қатъийлик кўрсатмайдилар.

Советлар ҳокимиятининг барча ривожланиш босқичларида социалистик мусобақа қудратли омил бўлиб хизмат қилди. Мусобақа кишиларни тарбиялашда, уларни ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этишда, коммунистик онгни шакллантиришда катта роль ўйнайди.

Социалистик мусобақани янада ривожлантиришда касаба союзлари активлик кўрсатишлари керак. Партия жамиятимизнинг барча хўжалик ва сиёсий ҳаётида касаба союзлари ролини оширишга доимо катта эътибор бериб келмоқда.

Конференцияда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академик секретари, социалистик мусобақани идеологик таъминлаш бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими ҳузуридаги кенгаш раиси академик И. И. Искандаров «Мусобақа — коммунистик қурилиш методи» мавзуида доклад қилди.

Апрель ойида партиянинг XVI конференцияси оммавий социалистик мусобақани ривожлантириш тўғрисида «Совет Иттифоқининг барча ишчилари ва меҳнаткаш деҳқонларига» қарата қилган мурожаатига 50 йил тўлади. Биринчи коммунистик шанбаликлардан, биринчи беш йилликдаги социалистик қурилиш зарбдорлари ва зарбдор бригадалардан, биринчи муқобил планлардан тортиб шу пайтгача бизнинг мусобақамиз ривожланиб келди. Ударниклик, стахановчилик ҳаракати, фронт бригадалари, новаторларнинг урушдан кейинги ҳаракати социалистик мусобақани ривожлантиришда муҳим босқичлар бўлди. Мамлакатимизда мусобақанинг бутун тарихи — бу узлуксиз юксалиш жараёнидир. Унда ҳар бир янги этап жамият ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришнинг, меҳнат унумдорлигини оширишнинг босқичлари бўлибгина қолмай, инсоннинг ўзини ҳар томонлама камол топишини ҳам белгилаб берди. Табиийки, бундай ривожланиш оқибат натижада меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатига олиб келди. Бу ҳаракат мусобақанинг аввалги босқичларидаги ҳамма яхши сифатларни ўзида намоён этиб, ривожланган социализм шароитида етакчи йўналиш бўлиб қолди.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин социалистик мусобақани коммунистик жамият қуриш воситаларидан бири деб билган эди. Эндиликда, ҳокимият тепасида социалистик давлат турган бир вақтда бизнинг вазифамиз мусобақани ташкил этишдан иборат, деб ёзган эди у 1917 йил декабрида.

Социалистик мусобақанинг совет жамияти ривожланишининг ҳозирги босқичидаги роли ва вазифалари КПСС XXV съезди қарорларида, партия марказий комитети ҳужжатларида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладлари ва нутқларида ижодий жиҳатдан бойитилди.

«Ҳозир мамлакатимиз ривожланишнинг юксак поғонасида — етук социализм босқичида турибди, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг «СССР халқ хўжалигини ривожлантириш биринчи беш йиллик планининг 50 йиллиги тўғрисида»ги қарорида. — Мамлакатимиз коммунизм сари яна олға бориш учун зарур нарсаларнинг ҳаммасига эгадир.

Ҳозирги вазифа — ривожланган социалистик жамият, унинг иқтисодий потенциали, халқ хўжалигидаги жамики нарсалар очиб бераётган имкониятларни иложи борича самарали тарзда тўла-тўкис рўёбга чиқаришдан иборат».

Етук социализм шароитида мусобақа иқтисодий ва социал тараққиётнинг қудратли ҳаракатлантирувчи кучигина бўлиб қолмай, совет жамиятининг маънавий аҳлоқий ривожланиш омили ҳамдир. У социалистик экономиканинг, совет турмуш тарзининг таркибий қисми бўлиб қолди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғофуржонов КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг ВЛКСМ XVIII съездидаги нутқи асосида республика комсомол ташкилотларининг ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун курашни кучайтириш борасидаги ишлари тўғрисида доклад қилди.

Социалистик мусобақа ёшларни коммунистик тарбиялашнинг чинакам катта мактабига айланиб қолди. Совет ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларининг шонли анъаналари, социалистик мусобақа тарихининг ёрқин саҳифалари — ҳозирги ёш авлод учун ажойиб тажрибадир. Мусобақа социалистик коллективизм ва интернационализмни тарбиялайди, ўртоқларча ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлайди, шахснинг маънавий бойлигини оширади, унинг ҳар томонлама ривожланишига ёрдам беради.

Бу ўринда партиянинг ишончли ёрдамчиси ва резерви Ленин комсомоли катта роль ўйнаши керак. Область комсомол ташкилоти ёш авлодга меҳнат тарбияси беришда яхшигина тажриба тўплади. Ана шу тажриба орасида мусобақа биринчи ўринни эгаллаб турибди. Комсомол-ёшлар бригадалари, касб бўйича энг яхши номини олиш учун мусобақа, мураббийлик, зарбдор комсомол қурилишлари ва студентларнинг қурилиш отрядлари, ҳар хил ватанпарварлик ҳаракатлари, комсомоллар ва ёшлар томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Улар тонналар, сўмлар, километрлардагина эмас, балки конкрет рақамлар билан ўлчаш мумкин бўлмаган нарсада — ёшларимизнинг чуқур онглилигида, севимли Ватанимиз шон-шуҳратини ошириш учун онгли равишда интилишида ўз ифодасини топмоқда.

Республикада биронта зарбдор қурилиш йўқки, уларни бунёд этишда комсомоллар қатнашмаётган бўлсин. Сирдарё ГРЭСи, Олмалиқ химия заводининг учинчи навбати, Аму-Бухоро канали, Чорвоқ ва Тахиатош ГЭСлари — буларнинг ҳаммаси ёшларнинг бевосита иштирокида қад кўтариб, бунёд этилди.

Ёш ишчилар техник изланишда актив иштирок этмоқдалар. Ўтган йили илмий-техника ижодининг Бутуниттифоқ кўриги вақтида улар ҳар хил кашфиётларини намойиш этдилар. Уларни жорий этиш натижасида 26 миллион сўмликдан ортиқ иқтисодий самара олинди. Прожекторчилар халқ хўжалигига катта фойда келтирмоқдалар.

Шуниси диққатга сазоворки, республиканинг ишлаб чиқариш ва ҳаётий тажрибага эга бўлган ўн минг комсомол аъзоси ёшларнинг мураббийси бўлиб қолди.

Ёшлар умумхалқ социалистик мусобақасида қатнашиб, ҳаёт мактабини ўтайдилар, ғоявий ва сиёсий чиниқадилар. Шундай қилиб, мусобақа ёш инсон шахсининг шаклланишига актив таъсир кўрсатади. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, комсомол комитетлари социалистик мусобақанинг тарбиявий таъсирини кучайтиришга ижодий муносабатда бўлса унинг самараси яхши бўлмоқда.

Мамлакатимиз беш йилликнинг тўртинчи йилига қадам қўйди. Янги йилнинг ҳар бир куни ёш меҳнаткашларнинг ташаббуси ошаётганлиги, ёшларнинг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун курашда янги-янги ватанпарварлик ташаббуслари ҳақида хабар келтирмоқда. Комсомол ташкилотлари партия комитетлари раҳбарлигида ишлаб, ёшлар ўртасида меҳнат мусобақасини янада кучайтиришлари, ҳар бир йигит-қиз оширилган муқобил мажбуриятларнинг уддасидан муваффақиятли чиқиши учун барча чораларни кўришлари лозим.

Мамлакатимиз комсомол ва ёшлари Коммунистик партия ва совет халқининг шонли анъаналарига содиқ бўлиб, бутун совет халқи билан биргаликда КПСС XXV съезди қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленумидаги нутқида олдинга сурилган вазифаларни ҳал қилиш учун катта куч-ғайрат, ижодкорлик билан меҳнат қиладилар.

Докладларни муҳокама қилишда Тошкент области ва республикамизнинг бошқа областларининг кўпгина вакиллари иштирок этдилар. Чкалов номли Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Н. Сивец, Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министри А. Ҳ. Ҳамидов, «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси партия комитетининг секретари Л. А. Орлова, Самарқанд областидаги Карл Маркс номли колхоз партия комитети секретари С. С. Салимов, Янгийўл шаҳар партия комитетининг секретари Д. К. Ҳасанова ва бошқалар ўз сўзларида социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабат учун ҳаракат омманинг ижодий активлигини ривожлантиришга самарали таъсир қилаётганлигини кўрсатувчи кўпдан-кўп мисоллар келтиришди, меҳнат беллашувини, мусобақанинг ошкоралигини ташкил этиш, моддий ва маънавий рағбатлантириш усулларини такомиллаштиришдаги тажрибаларини ўртоқлашдилар. Сўзга чиққанлар социалистик мусобақани йўлга қўйиш, уни ташкил этиш, мусобақага раҳбарлик қилишнинг форма ва методларида маълум камчиликлар ҳам борлигини қайд қилдилар. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида ҳудди ана шу камчиликларни кўрсатиб ўтган эди.

Илмий-амалий канференция иштирокчилари тавсиялар қабул қилишди, бу тавсияларда социалистик мусобақани янада такомиллаштириш, унинг самарадорлиги ва тарбиявий ролини янада ошириш йўллари белгиланган.

Тошкент, 23 март. Илмий-амалий конференция қатнашчилари мажлислар залида. В. Мальцев фотоси.

САЛОМАТЛИК саҳифаси

№ 26

БАҲОРДА НЕГА ТОЛИҚАМИЗ

ОДАМНИНГ яшаш фаолияти бир меъёрда давом этиши, сиҳат-саломатлиги доимо куч-қувватда бўлиб, иш бажариш қобилиятининг сақланиб туриши овқатланиш гигиенасига риоя қилишга боғлиқдир. Унинг ҳар қандай дақиқадаги фаолияти вақтида ҳам, куч-қувват сарфлаши ҳаттоки, одам 7 соат мобайнида ухлаган вақтида ҳам 455 ккал куч-қувват сарфлаши аниқланган, 1 кунда эса ёшига ва бажарадиган ишига қараб 3000 гача ва ундан ортиқ ккал қувват сарфланади.

Сарфланган қувват ўрнини фақатгина қувват берувчи озиқа маҳсулотлари қоплайди. Бунинг учун озуқа маҳсулотлари таркибида оқсил, ёғ ва углевод моддалари, витаминлар ва минерал тузлар етарли миқдорда бўлиши керак. Чунки, витаминлар организм фаолияти учун жуда муҳим роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам буюк олимларимиз уларга вита, яъни ҳаёт деган ном берганлар.

Витаминлар иштирокида овқатни ҳазм қилиш учун керак бўлган ферментлар ишлаб чиқарилади. Бундай витаминларга А, B_1, B_2, С, РР ва ҳоказолар киради.

Витамин А ёш организмнинг ўсиши ва ривожланиши учун, суяк тўқималарини ва тери ҳўжайраларини ривожланиши учун, кўриш органи фаолияти учун зарурдир. Витамин Анинг етишмаслиги кўриш органини заифлашувига ва тери касалликлари келиб чиқишига сабаб булади.

Витамин B_1 марказий нерв системаси фаолиятини бир меъёрда бошқариб туради ва уни толиқишдан сақлайди, оқсил, ёғ ва углевод моддалари алмашинувида фаол қатнашади. Унинг етишмаслиги нерв системаси фаолиятининг бузилишига, толиқишига олиб келади.

Витамин B_2 ёш организмнинг ўсиши учун зарурдир ва у оқсил, ёғ, углевод моддалари алмашувида қатнашади, кўриш қобилиятини ўткирлайди. Унинг етишмаслиги туфайли оқ қон таначалари камайиб кетади. Бунинг натижасида одамнинг ҳар қандай юқумли касалликларга қаршилиги заифлашади.

Витамин С организмда бириктирувчи тўқималарни ривожланиши учун зарурдир. Бундан ташқари қон томирлари деворларини мустаҳкамлайди. Витамин Снинг етишмаслиги натижасида қон томирларнинг мустаҳкамлиги бузилади, тиш милклари, қорин бўшлиғидаги органлар ва бўғинларда қон қуйилишига олиб келади. Бунинг натижасида эса камқонлик, яъни анемия касаллиги келиб чиқади. Ошқозон меъда шираси чиқарилиши бузилади. Одам умумий қувватсизликка учрайди.

Витамин РР ҳазм органлари фаолиятини, меъда шираси таркибини ва миқдорини яхшилайди. Акс ҳолда пеллагра касаллиги келиб чиқади.

Юқорида кўрсатилиб ўтилганлардан маълум бўлдики, витаминлар одам ҳаёти учун ниҳоят зарур. Уларнинг етишмаслиги, айниқса қиш ва баҳор фаслларида сезилади. Бунга витаминларга бой бўлган кўкат, меваларнинг кам ишлатилиши ва баҳоргача узоқ муддатда сақланган полиз ва сабзавот маҳсулотлари таркибида витаминларнинг анча камайиб қолгани сабаб бўлади. Шунинг учун озиқа маҳсулотларини (картошка, сабзи, карам, қовоқ ва ҳ. о.ларни) арчилган ҳолда кўп сақламай қозонга солиш керак.

Баҳор ойларида киши организми учун зарур бўлган витаминларнинг таъминлаш учун қизил сабзи, карам ва турупдан тайёрланган салатларни истеъмол қилиш, олма, ўрик, шафтоли, узум, помидор шарбатларидан ичиб туриш фойдалидир.

Қуритилган ўрик, олма, олча, майиз каби мевалардан қилинган компотлар ҳам анча фойдали. Витаминга бой озиқа маҳсулотларини билиш керак. Масалан, витамин А жигар, тухум, сут, қаймоқ, гўшт, балиқ, петрушка, кўк пиёз, қизил сабзи, ўрик, помидор каби маҳсулотларда бўлади.

Ю. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари институтининг овқатланиш лабораторияси мудири, медицина фанлари кандидати.

ШИФОКОРЛАРНИ халқимиз севиб меҳри дарёлар дейди. Дарҳақиқат, уларнинг шифобахш қўллари қанчадан-қанча беморларга малҳам бўлаяпти. Буни биз ҳам чуқур ҳис қилдик.

Тошкентдаги 16-шаҳар касалхонасининг неврология бўлимида даволанишга тўғри келди. Даволовчи врачлардан тортиб оддий ҳамшираларга-

МЕҲРИ ДАРЁЛАР

ча — ҳамма-ҳамма бизда яхши таассурот қолдирди. Айниқса, М. Асқарова, Б. Саидқосимова, С. Бегулиева ва бошқа шифокорлардан жуда мамнунмиз.

Биз соғайиб, яна меҳнат қучоғига отландик. Қўлингиз дард кўрмасин, фидойи шифокорлар!

Я. ЛЕЙФЕРМАН,
З. ТОЖИЕВ,
К. ШЕРАЛИЕВ,
ишчилар.

КАСБ ШАЙДОСИ

ТАСАВВУР этиб кўринг, кичкинагина томоқ касаллигини илк бошланишидаёқ бир ҳафталик оддий муолижа билан даволаш қаёқда-ю, ревматизм, ревмокардия сингари асоратлари юз бергандан сўнг ойлаб касалхонама-касалхона судралиш, сурункали даволашлар, борингки, мураккаб операцияларни ўз ичига оладиган даволаш қаёқда?

Республикамиз шифокорларининг тўнғич авлоди вакилларидан бири Муҳаммад Турсунович Турсунов деярли қирқ йиллик илмий ва амалий фаолиятини ана шу масалага бағишлаганлардан. У бошчилик қилаётган Тошкент область касалхонаси ҳузуридаги поликлиника ҳам шу соҳада катта ишларни амалга оширмоқда.

Муҳаммад Турсунов касалликнинг олдини олиш масаласи билан урушдан аввалги йиллари ТошМИда ўқиб юрган кезлариёқ қизиқа бошлаган эди. 1941 йил ўқишни битиргач, бутун фикри-зикрини тамомила шу ҳайрли ишга бағишлади.

У бутун фаолияти давомида ана шу мақсад йўлида самарали хизмат қилиб келяпти. Улуғ Ватан урушининг дастлабки йилларида у Мирзачўлга, қорин тифига қарши курашга сафарбарликка отланди. Бу офат даф қилингач, Оржоникидзе районида Польшадан келтирилган ускуналар асосида янги касалхона ташкил этишда раҳбарлик қилди, шу районда соғлиқни сақлаш бўлимига, кейинроқ эса Янгийўл районлараро тери-таносил касалликлари диспансерига мудирлик қилди...

Поликлиникада касалликларнинг олдини олиш — меҳнаткашларнинг меҳнатга қобилиятсизлигини камайтиришнинг муҳим омилларидан бири эканлигини яхши тушунишади. Бу, поликлиникада кўп ажойиб ташаббускорларнинг туғилишига, жумладан «Амбулатория-поликлиника совети»нинг тузилишига сабаб бўлди.

Кўпчилик мутахассисларнинг таъкидлашига кўра, бу тадбир меҳнаткашлар орасида амбулатория-поликлиника ишларини олиб боришнинг ташкилий жиҳатдан янги ва яхши усулидир. Совет область касалхонаси ва поликлиникаси врачларидан ташкил топган бўлиб, унга Муҳаммад Турсунов раислик қилади. Совет ҳар йили врачларнинг кўчма бригадасини тузиб, жойлардаги медицина муассасаларининг тиббий эмлаш ишларини текшириб боради.

Советнинг бригадаларига ҳар соҳанинг энг билимдон ва тажрибали врачлари танланган. Шу боисдан ҳам ҳар бир соҳа муфассал текшириб чиқилади. Муҳокама пайтида эса қилинган ишлар юзасидан шунчаки маълумот эмас, ҳар бир текширувчидан алоҳида-алоҳида ахборот эшитилади.

— Юқоридаги тадбирлар қишлоқ меҳнаткашларига тиббий ёрдам кўрсатишни янада яхшилашни назарда тутгани учун ҳам муҳимдир. Чунки, у ерда медицина ходимларининг ўта зийрак ва меҳрибон бўлиши жуда зарур. Қишлоқ одамлари хийла тортинчоқроқ бўлишади. Шунданми, улар шаҳарликларга нисбатан врачларга анча кам мурожаат қилишади, дейди Муҳаммад Турсунов.— Тасаввур этиб кўринг, юз гектар пахта майдонидан ҳосил йиғиб берувчи механизатор ёки мингта қўйга жавобгар чўпонни хасталикнинг асорати бир неча ойлаб актив меҳнатдан юлиб олса... Бунинг зарарини таъкидлаш менимча, шарт эмас.

Медицина хизмат кўрсатишнинг янгича усули бўлган амбулатория-поликлиника совети иши билан республикамизнинг бошқа областлари ҳам, қардош республикаларимиз вакиллари ҳам қизиқиб, унинг тажрибаларини ўрганиб кетмоқдалар.

Мана, Омск шаҳридан Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш Министрлигига йўлланган хат. Уни Омск область поликлиникасининг бош врачи ўринбосари Э. В. Алузина юборган: «Яқинда мен Тошкентда бўлиб,— дея ёзади у хатида, — Маҳаммад Турсунович раҳбарлик қилаётган область поликлиникасининг иши билан танишган эдим. Бу ташкилотнинг иши менга жуда манзур бўлди. Даволаш жараёнларининг ўзига хослиги, коллектив орасида коммунистик тарбиявий ишларнинг тўғри йўлга қўйилганлиги кишини қувонтиради. Айниқса, меҳнаткашларга медицина хизмат кўрсатишнинг янгича усули бўлган амбулатория-поликлиника советининг иши менда катта қизиқиш уйғотди, ҳавасим келди... Мен ушбу коллективга янгидан-янги муваффақиятлар тилайман». Бундай мазмундаги хатлар область соғлиқни сақлаш бўлимига ҳам, область касалхонасига ҳам, Турсуновнинг ўзига ҳам бепоён мамлакатимизнинг турли бурчакларидан кўплаб келиб туради.

Ўзи медицина фанлари кандидати, бир неча китобларнинг муаллифи бўлса ҳам Маҳаммад Турсунович камтарлик билан: «Бизлар илмни амалга оширадиган одамлармиз», дейди.

— Касалликларнинг олдини олиш, меҳнаткашларнинг ишга вақтинча қобилиятсизлигини камайтириш масаласи билан шуғулланувчи мутахассиснинг турли соҳаларда иш олиб боришига тўғри келади. Биринчидан, соғлиқнинг асосий гаровларини меҳнаткашлар орасида тўғри ва доимо тушунтириб боришдир.

Мисол учун, техника хавфсизлиги масаласини олайлик. Баъзи бир ишчи, хизматчи ёки колхозчи-деҳқон айрим ҳолларда мавжуд шароит ноқулай бўлишига қарамай: «Шу ишни бажариб қўя қолай» дейди. Натижада, бир лаҳзалик иш деб ўша одам неча ойлаб моддий неъмат ишлаб чиқаришдан маҳрум бўлади, уни даволайман деб қанчадан-қанча медицина ходимлари овора бўладилар.

Муҳаммад Турсуновичнинг ҳаёт йўли билан танишар эканмиз беихтиёр олим Эйнштейннинг бир гапи эсга келади: «Буюк олимлар ўзларининг буюк кашфиётларидан ҳам кўра маънавий қиёфалари билан жамиятни кўпроқ ўзгартирадилар».

Ҳа, коммунист Турсунов ана шундай кишилардан. У республикамиздаги минглаб врачлар сингари инсон саломатлигига посбонлик қилса, раҳбар ва жамоатчи сифатида кишилар орасида янгича муносабатларни фаол қарор топтираётганлардан биридир.

З. ТОҲИРОВ.

АБУ АЛИ ИБН СИНО БИЛАН СЎЗЛАШГАН ГИЁҲ

Минг йилдан бери меҳригиёҳлари буюк табиб, олим Абу Али ибн Синони севишиб сўзлашар эди. Негаки, у гиёҳларнинг тилини билар, яхши муомала қилар, самарали фойдаланиб қувонтирарди. Бундай меҳригиёҳлардан бири исириқдир.

Исириқ бахтли эканман, дейди, ибн Сино билан сўзлашиб фойда келтиряпман, ҳикматларим баён бўлмоқда. Барча ҳосиятларимдан фойдаланган табиб ибн Сино вабо, офатларининг олдини олиб, қанча дардларга бизни даво қилган. Минг-минг кишиларни ўлимдан қутқарган, қанча беморларни даволаган.

Исириқ сўзини давом этиб, шундай дейди: юрак, асаб, ошқозон, зотилжам, ўпка, сариқ, қизамиқ, чечак, куйдирги, заҳм каби касалликларни ибн Синодек билармон бўлмаган. У руҳий касалликларни, асабий ҳолатларни жуда тўғри даволашда мени ишлатар эди.

Турли касалликларнинг пайдо бўлиши, тарқалиши овқатланиш, сув, ҳаво орқали рўй беради. Бунинг чораларини кўришда ҳам биздан фойдаланган. Жумладан, ўша замонда турли юқумли касалликлар рўй бериб қирғин келтирганда бизни қўллар эди. Ҳикматларимиздан самарали фойдаланиб, тана, уруғ, илдиз қисмларимиздан олинган дори-дармонларни муваффақият билан қўллаган ҳам ибн Синодир.

Ҳар бир хона, асбоб-ускуна, транспортларни вақти-вақти билан бизнинг ҳидимиз, сувимиз билан дезинфекция қилиниб турса, касал келтирувчи бактериялар ўлиб битади. Бунинг сабаби таркибимизда қирғин келтирадиган алкалоидлардан: гармалин, гармалол, гармин, пеганин моддалари мавжуд. Ушбу номлар илмий номга молик бўлиб, лотин тилда бизни пеганум гармала дейилади.

Яна таркибимизда эфир мойлари, ош мойлари, ранглар, кислоталар, микроэлементлар, ошловчи модда, тола, каби бирикмалар учрайди. Буларнинг жами ҳаётда аҳамиятлидир.

Антибиотик ҳусусиятларимиз кўзга илинмас микроорганизмларга салбий таъсир қилади. Шу туфайли оғриқ, бузувчи, кемирувчи, яллиғлантирувчи микробларни жойида қақшатамиз. Биз бўлган жойлар тоза, хавф-хатарсиз бўлади. Ҳидимиз ҳашоратларни ўлдиради. Буларнинг жамини Абу Али ибн Сино яхши билган, Шу туфайли ўшандаёқ ер юзидаги кўп мамлакатлар олимнинг асарларини қўлланма қилиб олишган.

Буюк олим, мутафаккир, табибнинг ҳикматлари жаҳон оламида машҳур бўлиб қолаверади. Биз ҳам олимнинг ҳикмати, ҳосияти билан дори-дармонга айланиб, инсониятга хизмат қилаверамиз.

М. ТУЙЧИЕВ,
табиатшунос.

КАФЕДРА ВА ПОЛИКЛИНИКА ҲАМКОРЛИГИ

ТЎҒРИ, тиш оғриғи ўзига хос оғир дард. Аммо, ўз вақтида тўғри даволанса, киши ундан тезда ҳалос бўлади. Ўз касбини жон-дилидан севиб, ардоқлаётган тиш докторлари — стоматологлар республикамизда жуда кўп. Уларнинг муолажалари ва олиб бораётган изланишлари туфайли бу касалликни даволашнинг илғор усуллари жорий қилинди. Шу билан бирга касалликни аниқлаш борасида бой тажрибалар тўпланди.

Кариес, пародонтоз, оғиз шиллиқ қаватида учрайдиган касалликларни даволашда янги-янги усуллар тавсия этилмоқда ва улар амалиётда муваффақиятли қўлланилмоқда.

Стоматологлар тайёрлашда Тошкент Давлат врачлар малакасини ошириш институти ҳузуридаги терапевтик стоматология кафедраси алоҳида ўрин тутади. Медицина фанлари кандидати, доцент Ф. Мамедова бошчилигида кафедра аъзолари қатор илмий-амалий ишларни бажардилар.

Мана бир неча йилдирки, кафедра пойтахтимизда замонавий усулда қурилган бешинчи стоматология поликлиникаси билан яқин алоқа боғлаган. Бу ерда ҳозир аҳолига стоматологик хизмат кўрсатишнинг ҳамма тури замонавий асбоб-ускуналар ёрдамида олиб борилмоқда.

Кафедра билан поликлиника ўртасидаги бу ижодий ҳамкорлик яхши самаралар бермоқда. Бамаслаҳат олиб борилаётган ишлар аҳолига кўрсатилаётган стоматологик хизматнинг юқори даражада бўлишини таъминламоқда.

Кафедрага мутахассислар фақат республикамиздангина эмас, айни вақтда Совет Иттифоқининг турли бурчакларидан ҳам келишади. Ленинграддан, Ўрта Осиё республикаларининг шаҳар ва қишлоқларидан бу ерга ташриф буюрган ёш шифокорлар бой илмий-амалий кўникма ҳосил қилдилар.

Х. НОСИРОВ.

Суратларда: (юқоридан пастга) кафедра мудири Ф. Мамедова (чапдан учинчи) навбатдаги машғулот пайтида; хирургия бўлимида; кафедра доценти Д. Ғофурова врачлар билан амалий иш устида.

В. Таран фотолари.

„САЛОМАТЛИК“ ЛУҒАТИ

КАЙФИЯТ — асосан асаб системасининг ҳолати деган сўз. Кишининг асаб системаси ниҳоятда нозик. Организмда содир бўлган кичиккина ўзгариш ҳам, ташқи муҳитнинг анчаки таъсири ҳам асабга таъсир кўрсатади.

У ёки бу касаллик туфайли киши организми ёки тўқималарида содир бўлган ўзгаришлар ҳам кайфиятнинг бузилишига олиб келади. Шундай экан, яхши кайфият ва ҳиссиётни, руҳий тетикликни болаликдан тарбиялаш лозим.

● ●

АЛЛЕРГИЯ касаллигини чақирувчи аллергенларнинг таъсирида нафас қисиш, терига ҳар хил тошмалар тошиб кетиш, йўталиш, аксириш, тери қичиши ва шунга ўхшаш аломатлар юз беради. Бу хасталик болалар орасида ҳам кўп учрайди.

Аллергия билан оғриган болаларни даволаш учун Тошкентдаги республика педиатрия илмий-тадқиқот институтига мурожаат қилиш лозим. Мазкур илмий муассаса ҳузурида республика болалар аллергологияси маркази ташкил этилган.

● ●

ДИАТЕЗ касаллигига чалинган бола арзимаган нарсага йиғлайдиган, жаҳли чиқадиган бўлади. Унинг организмида баъзи нарсаларга сезувчанлик ошиб кетиб, модда алмашинуви бузилади, тери ва шиллиқ қаватлари тез жароҳатланади. Унинг юз териси қизариб ёрилади, қичийди ва у ердан сарғимтир суюқлик ажралиб, пўстлоқчаларга айланади.

Баъзи болаларга овқат моддаларининг айрим турлари ёқмайди ёҳуд улар ёш организмга кучли таъсир этади. Шу сабабли касалликни даволашда парҳезга қатъий риоя қилиш лозим. Бола ўз вақтида врачга кўрсатилса, дарднинг олдини олиш осонлашади.

● ●

САРИҚ касаллигининг юқумли хасталик эканлиги XIX асрнинг охирида улуғ рус олими С. П. Боткин томонидан асослаб берилган эди. Шу боисдан у «Боткин» касаллиги деб ҳам юритилади. Халқимиз ибораси билан айтганда, кўз оқи ва тери сарғайиши билан кечадиган бу хасталик сариқ касаллиги дейилади.

Бу юқумли касалликка болалар кўп чалинадилар. Овқатдан сўнг бемор ўзини кўкрак тагида бирон нарса қадалгандек, қорин шишиб бораётгандек ҳис қилади. Кўпинча, жигар ва ошқозонда оғриқ қўзғолади. Болаларда сариқ касаллиги пайдо бўлганини сезсангиз, дарҳол врачга мурожаат қилинг.

ДОНОЛАР БИСОТИДАН

САЛОМАТЛИГИНГИЗНИ наҳорда ва баҳорда дилингизнинг шодликка тўлишидан билинг.
Г. ТОРО.

* * *

ҚЎКЛАМДА илик узилади, илдизлар қувват олади.
Халқ мақоли.

* * *

ШИФОКОР фақат табиатга суяниши керак, чунки кўпинча табиатнинг ўзи дардни даволаб юборади.
Д. ЗУБРИЦКИЙ.

* * *

ТАБИАТ манзараларидан баҳраманд бўлиш учун инсон соғлом, кучли ва ақлли бўлиши керак.
И. ПАВЛОВ.

ҲАЁТБАХШ ҚЎЛЛАР

ҲОЗИРГИНА оғир жароҳатланган беморни 1-шаҳар клиник касалхонасига келтиришди. Жарроҳлар тўппа-тўғри юракка дори юборишди. Унинг ортидан нафасни ростлашди. Юрак ва нафас «ўзига» келиши билан, беморнинг бошини рентгенда кўришди. Эҳ, аттанг, ўнг чакка суяк парчаланиб, мияни қисиб қўйибди. Мия эзилиб, жойидан кўчибди ҳам...

Статистика маълумотларига қараганда, бош суяк ва миянинг бу тарзда жароҳатланиши ҳаёт учун ҳавфлидир. Шунга қарамай жарроҳлардан медицина фанлари кандидати Т. Саидхонов, И. Комилжонов ва Ж. Собиров енг шимариб, ишга киришиб кетишди. Уч соат мобайнида 50 га яқин турли-туман муолажалар қилдилар.

Томирларга қон ва глюкоза ҳам қуйишди, сунъий юрак ва сунъий нафас асбобларини мослаб, беморни операцияга тайёрлашди. Роса 45 минут давом этган операция вақтида мияни эзиб, ичига кириб кетган суяк парчалари олиб ташланди, қони оқаётган томирлар бойланди. Операция вақтида юрак ва нафас бир неча бор ҳаётни тарк этмоқчи ҳам бўлиб кўрди. Аммо бунга жарроҳлар йўл қўймадилар.

Бемор операциядан яхши чиқди-ю, ҳадеганда ўзига келавермади. Бинобарин, жарроҳлар уни ташлаб кетолмадилар. Бир доно киши «меҳрибон шифокор оғир беморни ўз ҳолига ташлаб кетмайди» деб ҳақ гапни айтган экан.

Бемор роса суткадан сўнг ўзига келди. Муолажалар эса, бирин-кетин давом этаверди. Фалокатдан 10 кун ўтгач, навбатчи жарроҳ Т. Куликова касаллик тарихига мана бундай деб ёзди: «Беморнинг аҳволи яхши. Онгли гаплашади, тушунади ҳам. Ҳарорати йўқ. Юрак ва томирлар бақувват, қон босими ошмаган. Нафас равон. Қорин юмшоқ...».

Жарроҳларнинг санъатига қойил қоласан, киши.

* * *

БЕДОР санитарлар М. Н. Баннов исмли 23 ёшли йигитни тўппа-тўғри операция хонасига олиб киришди. Унинг юрагига пичоқ санчилган, ўпка-юрак қаттиқ жароҳатланган. Орадан тўрт соат вақт ўтган эди.

Навбатчи моҳир жарроҳлар Вали Комилов ва Жуманиёз Отажонов ярадорда тириклик аломати топишолмади. Дарҳақиқат, чап кўкракда юрак устида қонаб турган кичик яра бор. Томир урмайди — қон босими, шунингдек, нафасдан дарак йўқ. мирга юборилган--

Махсус дори-дармонлар томирга юборилгандан сўнг, баданга жон киргандек туюлди. Вақтни бой бермай жарроҳлар ярани катта қилиб очишди. Кўкрак қафасидан бир литрдан зиёд ивиб қолган қон олиб ташланди. Ана шундан сўнг юрак пардасининг ва мушагининг кесилган тешиги кўринди. Юрак қисқарса, тешикдан қон бамисоли фонтан каби отилиб чиқарди.

Жарроҳлар аввал юрак мушагининг, сўнг унинг пардасидаги тешигини тикиб, беркитишди. Юрак энди аста-секин таллина бошлади, қонни кўкрак қафасга эмас, балки томирларга ҳайдай бошлади. Натижада, танда тириклик аломати аниқ ва равшан сезилди. Жарроҳларнинг тез ва пухта ишларини кўриб беихтиёр «отангга, онангга раҳмат» дедик.

Эндиликда М. Н. Баннов соғайиб, беморлар билан гаплашиб ўтирибди...

Шу вақтгача СССРда ҳаммаси бўлиб 100 га яқин юрагидан ярадор бўлган кишининг жони сақланиб қолинган. Шу ноёб ҳодисалардан биттаси, кўриб турибсизки, жарроҳлардан В. Комилов ва Ж. Отажоновга насиб бўлди.

* * *

ҲОЗИРУ нозир жарроҳлар операциянинг вақти ўтмадимикин деб бир-бирига қараб олишди. Бемор ўлим талвасасида энтикарди. Баданини совуқ тер босганди.

Шифокорлар зудлик билан иш бошлаб юборишди. Юрак фаолияти ва қон босими тикланиб, доруий беҳуш берилди. Сунъий нафас олдириб, кўкрак қафаси очилди. Икки литр чамаси қуюлиб қолган қон оқиб тушди.

Ўпка ва юрак тешилган экан. Қон яна варақлаб чиқаверди. Медицина фанлари кандидати доцент М. Шукуров айни бир вақтда юрак тешигини, илмий ходим О. Мадаминов эса ўпка тешигини беркитиб тика бошладилар. Тажрибали наркотизатор Ж. Собиров бир маромда доруий беҳуш ва бошқа дорилар бериб, нафас олиш ва юрак фаолиятини тиклаб турди.

Ниҳоят, ҳавоси чиқиб кетган пуч ўпкада кислород йиғила бошлади. Ўпка тешиги тикилди. Юрак тешигидан ҳам қон оқиши тўхтади. Қарангки, беморнинг чеҳрасига ранг ҳам югурди. Ҳаёт учун кураш яна бир неча кеча кундуз давом этди.

Моҳир жарроҳлар жасорати туфайли ажал комидаги беморнинг жони сақланиб қолди.

* * *

1974 ЙИЛ еттинчи январда кечқурун Шомаҳмудов кўчаси «Қизил Шарқ» проезди 47-уйда тўсатдан нотинчлик юз берди. Эллик икки ёшли мунис онахон бамисоли тиғ санчилгандай қоринда қаттиқ оғриқ сезди. Совуқ тер босиб, ниҳоят у ҳушидан кетди.

Орадан бир оз вақт ўтгач, онахон кўзини очди. «Ҳа, ўзларининг қорин оғриқлари бор эди, соғайиб кетадилар», — деб ўйлашди уйдагилар. Аммо, бемор ўзидан ўтганини ўзи билардн. Тунни «оҳ-воҳ» билан ўтказди.

Эртасига тушга бориб онанинг кўнгли айний бошлади. У дам-бадам қайд қилаверди. Оғриғи тобора зўрайиб, қорни аста кўтарила бошлади. Бешинчи куни бемор яна ҳушидан кетди.

Касалликнинг олтинчи куни беморнинг ранги оқариб, лаблари кўкариб кетди. Энди у ўзига келмасди. Еттинчи куни иситмаси кўтарилиб, зардоб қуса бошлади. Ниҳоят, қорни шишиб кетди.

Энди ўйдагиларнинг эсига «Тез ёрдам» машинаси тушган эди. Еттинчи куни «Тез ёрдам» машинаси беморни биринчи Тошкент клиника касалхонасига олиб келди. Навбатчи жарроҳлар беморнинг аҳволини кўриб, бир оғиздан «ошқозон яраси ёрилиб кетибди, операция қиламиз», дейишди. Медицина фанлари кандидатлари доцент Н. Бойматов, ассистент Т. Саидхонов беморнинг юрак фаолиятини яхшилаб олишди. Сўнгра унга наркоз беришди.

Икки соатдан сўнг операция муваффақиятли тугади. Ҳолдан тойган бемор томирига қон қуюлиб, ўринга олиб ётқизилди. Жарроҳлар ҳамон бемор бошида парвона.

Операциядан чиққан бу аёлнинг ҳаёти ҳануз ҳавф остида эди. Вақти-вақти билан юрак ва ичаклар фаолияти сусайиб турарди. Врачлар бутун маҳоратларини ишга солдилар. Олти литрча қон қуйишди, кислород ҳидлатишди. Қўл-оёқ томирларига ҳаётбахш дори-дармонлардан уколь қилиниб турилди. Бу муолижани ҳамшира Соҳиба Аъзамова ўз вақтида ва пухта бажарди.

Операциядан ўн икки кун ўтгандан сўнг эрта наҳорда бемор биринчи марта кўзини очди. Шунда шифокорлар бир-бирларига маънoли боқиб қўйишди. Ҳа, ўлим чекинган эди.

Перитонит — хавфли касаллик. У қанча эрта аниқланса, ва тез операция қилинса, шунча яхши. Аммо, бунақа етти-саккиз кун давом этган перитонитни врачлик тажрибамда биринчи марта учратишим.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

ТОШКЕНТ заргарлик заводининг моделчи рассомлари турли хил янги безакли буюмлар тайёрлаш устида тинмай изланишмоқда. Суратларда: заргар О. Одилов иш устида. Заводнинг моделчи рассомлари «Олимпиада-80» га бағишлаб тайёрлаган янги безаклар.

А. Авазов фотолари. (ЎзТАГ).

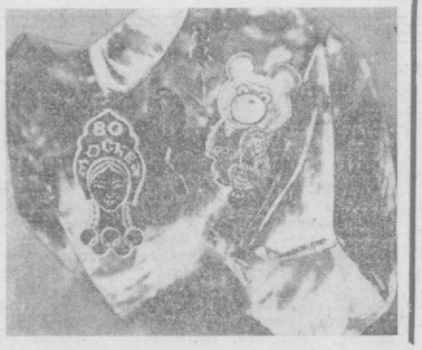

БИОФАК УЧУН ЯНГИ БИНО

В. И. ЛЕНИН номидаги Тошкент давлат университетининг биология факультети учун янги бинони «Главташкентстрой»га қарашли 6-трестнинг 7-бошқармаси қурувчилари Злобин методи асосида бунёд этмоқда. Ҳозир бу ерда 46 қурувчидан иборат комплекс бригада иш олиб бормоқда.

— Ҳозирги пайтда монтаж ишлари ҳам жадаллашмоқда, — дейди комплекс бригадасининг бошлиғи Евгений Чутов. — Илғор қурувчилардан: дурадгор Ҳамдам Шерматов, ғишт терувчилар Ҳусниддин Худойбердиев, Карим Тоиров, Янгибой Бегматовлар кунлик нормаларини 120—130 процент бажармоқдалар. Бино янги ўқув йили олдидан ишга туширилади.

Т. ДЎСОНОВ.

1979 ЙИЛ—ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

ДУМАЛОҚ ЕР

Думалатиб кўргандай,
Ер думалоқ дейдилар.
Думалоқ ер бағрини,
Қайнар булоқ дейдилар.
Хўш, думалоқ ер неча
Ёшга кирган, ким айтар?

Айтганлар ҳам биламиз,
Ё ортиқ, ё кам айтар.
Ўзим айтсам бўлару,
Бошқалар нетар дейман.
Мен ўйлаб айтгунимча,
Думалаб кетар дейман.

МУСИЧА

Томимизнинг тарновига,
Қўниб икки мусича
Навбат билан «ку-ку»-
лашар,
Тинимлари йўқ пича.

Нима, баҳор келди дебми
Қувончидан ўйнашар?
Бола очмоқ бўлишару,
Сўнгги қорни ўйлашар...

НИШОНА

Менинг икки қизим бор:
Райхона-ю, Рахшона.
Улар менинг ўтиб кетган
Ёшлигимдан нишона.
Ўзимдайин ўт—оловлар,

Нимасини айтаман.
Иккисин ҳам кўрганимда
Ёшлигимга қайтаман.

Толиб ЙЎЛДОШ.

Реклама ва эълонлар

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

28 МАРТ СОАТ 19.00 ДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

А. МЕЛИКОВ.

«СЕВГИ ҲАҚИДА АФСОНА»

(3 актли балет).

Либретто халқаро тинчлик мукофотининг лауреати Нозим ҲИКМАТники.

Дирижёр — Ҳамид ШАМСУТДИНОВ.

Саҳналаштирувчи балетмейстер — СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати Галия ИЗМАЙЛОВА.

Рассом — РСФСРда хизмат кўрсатган рассом Владимир АРЕФЬЕВ.

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Г. ҲАМРОЕВА.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. КИСТАНОВ.

Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари: Ф. САЪДУЛЛАЕВА, Х. БОЗОРОВ, В. КОРСУНЦЕВ.

Тошкент давлат циркида

ЯНГИ ПРОГРАММА

ЛЮДМИЛА МАЛИКОВА РАҲБАРЛИГИДАГИ

МАЙМУНЛАР ЦИРКИ

ҲИНДИСТОН СЕҲРГАРЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ФАХРИЙ АЪЗОСИ АНАТОЛИЙ ФУРМАНОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ

«ИЛЛЮЗИОН РЕВЮ»

ТУРКМАНИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ ОМОНДУРДИ АННАЕВ РАҲБАРЛИГИДАГИ

«ТУРКМАНИСТОН ЙИГИТЛАРИ»

РСФСРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ КОНСТАНТИН БЕРМАН РАҲБАРЛИГИДА ВА ИШТИРОКИДА МАСХАРАБОЗЛАР МУШОҲАДАСИ

«ОХИРИДА КУЛГАН ҲАҚ»

Томошалар соат 13.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда.

44-35-84, 44-35-91 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

Тошкент область ижроия комитетининг

МЕҲНАТ БЎЙИЧА БЎЛИМИ

ЖИЗЗАХ ШАҲРИДА ЖОЙЛАШГАН

9-қурилиш трести ва «Джизакцветметстрой» тресги (Моржонбулоқ кони қурилишида) бошқармаларида

ИШЛАШ УЧУН

ҚУРИЛИШ КАСБЛАРИГА ЭГА БЎЛГАНЛАРНИ

ТАШКИЛИЙ РАВИШДА ИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ЎТКАЗАДИ

Меҳнат ҳақи — аккорд ва аккорд-мукофотли. 30 процент минтақа коэффициенти ва иш кўчма характерда бўлганлиги учун 20—30 процент қўшимча қўшиб тўланади.

ЕЛҒИЗ КИШИЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Мурожаат учун адреслар: Тошкент область шаҳарлари ва районлари ижроия комитетларининг меҳнат бўйича вакилларига ва ишга жойлаштириш бюроларига; Тошкент шаҳрида — Привокзальная кўчаси, 30-уй. Телефонлар: 33-81-21, 33-84-84.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

АФҒОНИСТОН ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

ҚОБУЛ, (ТАСС). Бу ерда Афғонистон Демократик Республикаси ҳукуматининг баёноти эълон қилинди. Баёнотда бундай дейилади:

Озодлик революцияси ғалаба қилиши биланоқ Афғонистон Демократик Республикаси қўшни мамлакатлар билан яхши муносабатларда бўлишга, меҳнат аҳлининг манфаатларига мос бўлиб тушган революцион программаларни амалга ошириш манфаатларини кўзлаб, регионда ва бутун жаҳонда тинчликка интилаётганлигини очиқ равшан билдирди. Аммо фактлар халқаро реакция, империализм ва «сўл» экстремистлар фитналар уюштириб, ҳар хил найранглар ишлатиб, революциямиз йўлига ғов солаётганлигини тасдиқлайди.

Апрель революцияси ғалаба қилганидан кейин ватан хоинларининг бир гуруҳи ўз манфаатлари хавф остида қолганлигини билиб, халқ олдида жавоб беришдан қўрқиб, чет элларга —ўз хўжайинлари паноҳига қочиб кетди. Пушту ва билужлар яшайдиган районларда, шунингдек Покистоннинг маркази Исломобод ва Равалпиндида ҳамда бошқа шаҳарларда халқимиз душманларининг фаолияти тўғрисида хабарлар тарқатилмоқда. Бу хабарлардан маълум бўлишича, улар Афғонистонда қўпорувчилик ишлари олиб бориш учун ана шу районларда махсус тайёргарлик кўрмоқдалар. Баъзи империалист милитаристик мамлакатларнинг инструкторлари ва «сўл» экстремист агрессорлар уларга анча ёрдам бермоқдалар, уларни қурол-яроғлар ва пропаганда воситалари билан таъминламоқдалар. Реакцион унсурлар ана шу ёрдамга таяниб, Афғонистоннинг ички ишларига ошкора ва агрессив аралашишни давом эттирмоқдалар. Афғонистон Демократик Республикаси билан дўст ва яхши муносабатлар ўрнатганмиз, деб даъво қилаётган Покистон ҳукумати афғон маъмурлари билан неча бор музокаралар олиб борганига қарамай, ана шу унсурлар фаолиятининг пайини қирқмади. Бунинг устига уларнинг ана шу фаолияти кучайиб кетди.

Агрессорлар ва золимларга зарба берган Афғонистоннинг мард халқи ёлланган сотқинларга ҳам сабоқ беради. Бутун афғон халқи — эркаклар ва аёллар, кексалар ва ёшлар жонажон мамлакатнинг ва Апрель революциясининг душманларига қақшатғич зарба беради. Ҳукумат Ватаннинг барча фарзандларини, мамлакатнинг барча қаҳрамон ва жасур меҳнаткашларини душманларимиз қандай ниқоб остига яширинмасин, уларни фош қилиб ташлаш ва дарҳол маъмурлар қўлига топшириш учун, уларнинг Ватан шаънига доғ туширишларига имконият бермаслик учун ҳамиша ва қатъиятлик билан ҳамма чораларни кўришга чақиради.

Баёнот халқни чет эл агентлари —ғарб марказларининг малайларини фош қилиб ташлашга, Ватанни ҳимоя қилишга, душманларни тор-мор келтириш ва ватанпарварлик руҳини мустаҳкамлашга даъват этади.

ЭРОН КУРДИСТОНИДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

ЛОНДОН. (ТАСС). Информация агентликларининг Эрондан хабар беришларича, Эроннинг Курдистон вилоятидаги марказий шаҳри Сенендежда ҳукумат қўшинлари билан маҳаллий курд аҳолиси ўртасида урушни тўхтатиш тўғрисида битим тузилган, шаҳарда нисбатан осойишталик ҳукм сурмоқда. Шу ҳафта мобайнида биринчи марта озиқ-овқат магазинлари очилди, аҳоли магазинларда навбат кутиб турибди.

Сенендеж муваққат революцион кенгаши бу шаҳарга воситачилик бурчи билан келган ҳукумат вакиллари шаҳар чеккасида ҳукумат қўшинлари гарнизони жойлашган ерда гаровга олинган 150 га яқин курдни озод қилишга ваъда берганидан кейин ўт очишни тўхтатишга рози бўлди.

Сенендежга келган Оятилло Талегони 20 минг курд ҳузурида сўзга чиқиб уларни, «осойишталикни сақлашга» ва маҳаллий аҳолининг талабларини кўриб чиқиш ва қондириш учун ҳукуматга вақт беришга чақирди. Бундан илгари хабар берилганидек, курдлар Эрон Курдистонига автономия берилишини талаб қилмоқдалар.

Рейтер агентлигининг хабар беришича, Эрон ички ишлар министри С. Жаводи маҳаллий мактабларда яқин орада курд тилида ўқитиш жорий этилади, деб курдларга ваъда берган. Ҳозиргача бу мактабларда фақат форс тилида ўқитилар эди.

Курдлар ҳукумат қўшинлари жойлашган гарнизонни қисман бўлса ҳам ҳалигача қамал қилиб турибдилар. Асосий муассасалар, радио ва телевизион станция ҳали ҳам курдлар қўлида.

ХАЛҚ ҒАЛАБА ҚИЛАДИ

ГАВАНА. (ТАСС). Сальвадорда генерал Карлос Умберто Ромео қўл остидаги диктаторлик режими ўз ҳуқуқларини ва демократик эркинликларини ҳимоя қилаётган меҳнаткашларга қарши репрессияларни давом эттирмоқда. Икки йил муқаддам «жамоат тартибини ҳимоя қилиш ва таъминлаш» тўғрисидаги қонун жорий этилган эди. Бу қонун полицияга кенг йўл очиб берган эди. Ана шу репрессив қонун яқинда бекор қилинганлиги эълон этилганига қарамай, мамлакатда тинтувлар ва одамларни суд-сўроқсиз қамоққа олиш ва ўлдириш давом этяпти. Полициячилар ва хавфсизлик кучлари агентлари кейинги ҳафтадагина 10 кишини ўлдирдилар. Булар орасида университет профессори Хосе Апполинарио Байрес ҳам бор. Полиция касаба союз арбоби Армандо Интериано Гарсиани қамоққа олганидан бир неча кун ўтгач, унинг мажақлаб ташланган жасади қўлдан топилди.

Марказий Америкадаги ана шу давлат меҳнаткашлари умумконфедерациясининг Сан-Сальвадорда эълон қилинган баёнотида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: репрессив қонуннинг бекор қилиниши аслини олганда империализмга қарши кучайиб кетган ҳаракатни ҳар қандай воситалар ёрдами билан барбод этишга уринаётган маъмурларнинг найрангидан бошқа бир нарса эмас. Аммо, дейилади ҳужжатда, Сальвадор халқи озодлик ва демократия учун, мамлакатда чуқур социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш учун кураш олиб боришга қатъий қарор бергандир.

ПЕКИННИНГ КИРДИКОРЛАРИГА ЗАРБА

ВЬЕНТЬЯН. (ТАСС). Лаос Халқ-Революцион партияси тузилган куннинг XXIV йиллиги муносабати билан ЛХРП Марказий Комитети партиянинг ҳамма аъзоларига, армия жангчиларига ва Лаос халқига мурожаат қабул қилди.

Кўп миллатли Лаос халқи, дейилади мурожаатда, ўз партияси ташкил топган кун йиллигини ЛХРП ва мамлакат меҳнаткашлари тинч социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида янги муваффақиятларга эришилган бир вазиятда нишонламоқда. Лаос халқи миллий мустақиллик учун ўттиз йил мобайнида олиб борилган курашида ва тинч социалистик қурилиш йилларида қўлга киритган муваффақиятлари кўп жиҳатдан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг жуда катта ёрдам ва мадади натижаси, Лаос, Вьетнам ва Кампучия халқлари жанговар бирдамлигининг самарасидир.

Лаос халқи жаҳондаги барча тараққийпарвар кучлар билан биргаликда қаҳрамон Вьетнам халқининг хитойлик агрессорлар устидан қозонган катта ғалабасидан астойдил ҳурсанддир.

Мурожаат ўзининг кўп қўшинларини Лаос чегаралари яқинига тўплаган ва бу ерда бир қанча ҳарбий маневрлар ўтказа бошлаган Пекиннинг хатти-ҳаракатларини кескин қоралайди. Лаос Халқ-Революцион партияси Марказий Комитети қўпорувчилик пропагандасини олиб бориш, кўп миллатли Лаос халқининг бирлигига нифоқ солиш, мамлакатда хавфсизлик ва жамоат тартибини бузиш учун Хитой жосуслари Лаос территориясига юборилаётганлигига қарши норозилик билдиради.

Лаос Халқ-революцион партияси Марказий Комитети бутун Лаос халқини ЛХРП ва ЛХДР ҳукумати теварагига маҳкам жипслашишига, ҳушёрликни оширишга, барча фронтларда социалистик ватаннинг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини ҳимоя қилиш учун шай бўлиб туришга чақиради.

Лаос Халқ-революцион партияси Марказий Комитети Лаосни ҳимоя қилиш ва ундаги қурилиш ишига жуда катта ёрдам бераётганликлари ва бу ишни доим самарали қўллаб-қувватлаб келаётганликлари учун Коммунистик партияларга, Совет Иттифоқи ва Вьетнам ҳукуматлари ҳамда халқларига чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилди. ЛХРП Марказий Комитети социалистик ҳамдўстлик мамлакатларини, коммунистик ва ишчи партияларни, халқаро ташкилотларни ва жаҳондаги тинчликсевар кучларни Лаос халқининг ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлашга ва Хитойнинг ҳукмрон доираларидан ўзларининг Лаос мустақиллиги, суверенитети ва бутунлигини хавф остида қолдираётган ҳаракатларига чек қўйишни талаб этишга чақиради.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

● АНТАНАНАРИВУ. Халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун курашувчи Малагасия комитети АҚШнинг Ҳинд океанида ўз ҳарбий кучларини кўпайтириш ниятларини кескин қоралади.

Бу ерда тарқатилган баёнотда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: АҚШ Ҳинд океани соҳилидаги давлатларнинг фикрини очиқданочиқ поймол этмоқда. Бу давлатлар ана шу регионни тинчлик зонасига айлантириш, Диего-Гарсия оролидаги ҳарбий базаларни тугатиш ва ана шу районда ядро қуролини ҳамда қурол-яроғларнинг бошқа турларини жойлаштиришни тақиқлаш учун курашмоқдалар.

● ҚУВАЙТ. Қувайтда чиқадиган ҳафталик «Ал-Хадаф» газетаси хабар беради: Миср нефтни етказиб беришига доир иккита маҳфий битим Исроил билан Миср ўртасида тузилди. Ана шу битимларга мувофиқ Миср Исроилга «муайян миқдорда» нефть сотади. Тель-Авив бу нефтнинг бир қисмини Жанубий Африка республикасидаги ирқчилар режимига пуллайди.

(ТАСС).

Спорт

ФУТБОЛ

ҒАЛАБА БИЛАН БОШЛАШДИ

«Пахтакор» — «Торпедо» — 2:1 [1:1]. Тошкент. Марказий «Пахтакор» стадиони. 24 март. 23 даража иссиқ. 30.000 томошабин. Учрашувга бутуниттифоқ тоифасидаги судья, вильнюслик Р. Юшка бошчилик қилди.

«Пахтакор»: Яновский, Куликов, Ашировв, Агишев, Загуменних, Корченов, Чуркин, Ан, Исоқов, Федоров, Баканов.

«Торпедо»: Чанов, Ванюшкин, Жупиков, Бутурлакин, Грачев [Сахаров 58], Петренко, Сучилин, Васильев, [Гришин 72], Юрин, Пригода, Миронов.

Тўпларни 13 минутда Васильев, 18 минутда Миронов (ўз дарвозасига) ва 82 минутда Ан (11 метрдан) киритдилар.

БИРИНЧИ ЎЙИН. Биринчи ғалаба. «Пахтакор» мухлислари стадиондан ҳурсанд бўлиб қайтдилар. Улар мавсумнинг бошида ҳар иккала команда кўрсатган тезкор ва чиройли ўйиндан мамнун бўлдилар. Гарчанд биринчи бўлиб меҳмонлар ҳисобни очишган ва стадион маъмурияти томонидан таъсис этилган соврин эгаси бўлишган бўлсада, пахтакорчилар ҳужумга зўр бериб рақиб дарвозасини кетма-кет нишонга олаётган пайтда ҳимоячиларимиз хатога йўл қўйишди. Лекин майдон эгалари ҳужумни бўшаштиришмади. Орадан беш минут ўтгач ҳисоб тенглашди. Владимир Федоровнинг зарб билан тепган тўпи Миронов оёғига тегиб, дарвоза тўрига тушди.

Учрашувнинг иккинчи бўлимида аввалига Чуркин, сўнгра Бакановлар қулай имкониятларни бой бердилар. Учрашув тугашига 8 минут қолганда Константин Баканов рақиб ҳимоячиларини алдаб ўтиб, дарвозабон билан яккама-якка чиқди. Лекин сўнгги дақиқада хавфли вазиятни бартараф этаётган меҳмонларнинг ҳимоячиси ҳужумчимизни ноўрин тўхтатиб қолди. Судья иккиланмай, 11 метрли белгини кўрсатди. Ан жарима тўпини шундай усталик билан киритдики, дарвозабон Чанов чап томонга ташланди, тўп эса ўнг бурчакка тушди.

Командамиз комбинацион ўйин кўрсатди. Мезбонлар сафида Юрий Загуменних билан Александр Корченов вақти-вақти билан ҳужумчиларга кўмаклашиб туриши ва лозим бўлганда дарвозани нишонга олишлари мухлисларни ҳушнуд этди.

«Пахтакор» XXXXII чемпионатни муваффақиятли бошлади. Эндиги рақибимиз Киев динамочилари бўлади. Украин футболчилари Ростов-Доннинг армия спорт клуби билан бўлган биринчи ўйинни натижасиз дуранг қилиб бир очко йўқотишди.

Биринчи турдаги 9 та учрашувда жами 16 та тўп киритилди. Энг йирик ҳисоб Донецкда «Шахтёр» билан «Зенит» учрашувида қайд этилди. Майдон эгалари 3:1 ҳисобида ғалабага эришдилар. Биринчи турда Киев ва Ростов футболчиларидан ташқари «Заря» ва «Динамо» (Минск) учрашувида ҳам ҳисоб очилмади. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд қилинди: «Қайрат» — «Динамо» (Москва) — 0:2. «Динамо» (Тбилиси) — «Локомотив» — 1:0, «Черноморец» — «Крилья Советов» — 1:0, «Нефтчи» — «Спартак» — 0:2, «Арарат» — ЦСКА — 2:1.

Чемпионатнинг дастлабки ғалабалари, мағлубиятлари, голлар, очколар, ҳисоб-китоби бошланди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ҲАЯЖОНЛИ ВАЗИЯТ

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Ҳиндистоннинг Шимоли-Шарқида ҳаяжонли вазият ҳукм сурмоқда. Тоғларда Нага қабиласига мансуб исёнчи сепаратчилар яшириниб юрипти. Хитой томонидан қуроллантирилган ва тайёрланган бу сепаратчилар мамлакатда вазиятни беқарор қилиш мақсадила Ҳиндистонга ташланди. Бундан илгари хабар берилганидек улар яқинда Ассам штати қишлоқларига ҳужум қилдилар. 2 мингдан ортиқ киши ўлдирилди, юзлаб уйларга ўт қўйилди, ўн минглаб аҳоли туғилиб ўсган жойини ташлаб кетишга мажбур бўлди.

Бу шайкаларга кимлар мадад бераётганлиги ҳаммага аён, деб ёзади «Блитц» журнали. Хитой уларга бир неча йиллардан бери ҳар жиҳатдан ёрдам бериб келяпти. Журнал Ассамдаги воқеалар бундан илгари Хитой территориясидан ҳаво шарлари учирилганлиги билан алоқадор эканлигини таъкидлайди. Полиция шундай шарлардан бир қанчасини ушлаб олишга муваффақ бўлди. Улардан Хитой варақалари, қўпорувчиликка даъват этувчи ҳар хил китоблар топилди.

«Нью Эйж» газетаси исёнчилар кейинги вақтларда анча активлашганлигини уқтириб ўтади. Улар Манипур штатида полициячиларга ҳужум қилдилар, Нагаленд штатидаги Мон шаҳрида электро станцияни ўққа тутдилар.

Нага қабиласига мансуб яширин исёнчилар Ҳиндистоннинг Шимоли-Шарқий районларида ҳаяжонли вазиятни кучайтириб, аҳолини қўрқитишга, террор қилишга уринмоқдалар. Аммо сепаратчиларни ҳатто ўз қабиласидаги кишилар ҳам сира қўллаб-қувватламаяпти, деб таъкидлайди «Нью Эйж» газетаси.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Прага метрополитени хизматидан кунига 500 мингдан ортиқ киши баҳраманд бўлмоқда. Прагаликлар ҳамда бу ерга келувчи кўп минг сонли саёҳатчилар пойтахт метросининг афзалликлари, меъморчилик санъатининг ажойиб намунаси сифатида юқори баҳоламоқдалар. Суратда: «Музей» ер ости қасрининг кўриниши.

ЧТК — ТАСС фотоси.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Олтин шайба клубининг соврини учун. 11.20 — 4 «А» мушкетёрлари. Бадиий фильм. 12.00 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Телестадион. 16.35 — Таътиллар. Бадиий фильм. 2-серия. 17.30 — Халқ ижодиёти. 18.15 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Жан Кристоф. Бадиий фильм. 7-серия. 21.30 — Вақт. 22.05 — Халқаро театр куни. 23.15 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қувноқ ноталар. 12.00 — Цивиль лақабли кучукчанинг саргузаштлари. Бадиий фильм. 2-серия. 18.00 — Мамлакатимизнинг барча пионерлари Ленин ишига содиқдир. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Театр ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Номаълум актёр ҳақида қисса. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Болалар учун фильм. 20.00 — Фильм-концерт. 21.00 — Янгиликлар. 21.20 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/III да Золушка (12.00). Риголетто (19.00), 28/III да Чет эллик Петрушка (12.00 Севги ҳақида афсона (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да Келинлар қўзғолони (15.00), Ганг дарёсининг қизи (19.30). 28/III да Ганг дарёсининг қизи (11.00, 15.00), Кўрмайин босдим тиконни (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/III да Шаҳзода ва етим қиз (12.00). Зеби-Зебона (19.30), 28/III да Шаҳзода ва етим қиз (12.00), Тошболта ошиқ (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да Фақат ақл сотилмайди (12.00, 16.00), 28/III да Чандиқлар (12.00, 16.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ (13.00, 16.00, 19.30).

Ўзбекистон КП Тошкент район комитети ва район ижроия комитети Тошкент район прокурори Қодир ОБИДОВнинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент, —П, ЛЕНИН кўчаси, 41. Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 325353; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325547; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 00233. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е—2360.